

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 10. júní 2020

23. tölublað | 14. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi

**MICHELSEN
1909**

Hafnartorg · 511 1900 · michelsen.is

Alvotek hyggst sækja sér 13 milljarða

Hlutfjárukningin miðast við að markaðsvirði félagsins sé 200 milljarðar. Yfir 20 stjórnendur eiga von á nærri 4 milljörðum í bónusgreiðslur.

2

Þurfa að bíða eftir Bandaríkjamönnum

Áhugi á ferðalögum næstu mánuði er nokkuð lítill, á helstu markaðssvæðum íslenskrar ferðaþjónustu. Bandaríkjamenn tregari til að ferðast.

4

Sótti á ný mið eftir kórónaveiruna

Nýsköpunarfyrtækið Hefring þróar búnað sem ráðleggur skipstjórum hve hratt eigi að sigla miðað við aðstæður.

6

Enn um aðgerðir 2015

Ég hef ekki látið ótta við auðjöfra stjórna gjörðum mínum, hvort sem í hlut áttu kröfuhafar í slita-bú, aflandskrónueigendur eða innlendir aðilar, segir Már Guðmundsson.

12

Stoppað í gatið

„Umsvifin [hins opinbera] eru orðin það mikil að einkageirinn mun ekki koma til með að standa undir þeim í ljósi breyttra aðstæðna,“ segir Anna Hrefna, forstöðumaður efnahagssviðs SA.

14

Eins og gildir um öll kerfi þá er það gagnslaust ef illa er að því staðið.

Nefndirnar enn á þroskaskeiði

Lífeyrissjóðir segja reynslu af tilnefningarnefndum góða, en of mikil áhersla sé lögð á sérfræðipækkingu. Megi ekki fæla frambjóðendur. Stjórnarformaður segir ferlið þurfa tíma til að sanna sig. Einkafjárfestar varfærni í afstöðu sinni. ➔ 8

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir á opticalstudio.is
og í síma 511 5800

Optical Studio
SMÁRALIND · HAFNARTORG · KEFLAVÍK

Benedikt Gíslason, bankastjóri Arion banka.

Goldman minnkar enn við hlut sinn í Arion

Fjárfestingabankinn Goldman Sachs, sjöundi stærsti hluthafi Arion banka, heldur áfram að losa um bréf sín í íslenska bankanum en hann seldi nýlega um fjórar milljónir hluta að nafnvirði, eða fyrir um 250 milljónir króna miðað við núverandi gengi bréfa Arion.

Eignarhlutur Goldman nemur nú 3,09 prósentum en hann var 3,32 prósent í byrjun þessa mánaðar. Á síðustu tveimur mánuðum hefur bandaríski bankinn minnkað hlut sinn í Arion banka um nærri eitt prósent.

Goldman kom fyrst í hluthafahóp Arion banka vorið 2017 þegar fjárfestingabankinn, ásamt þremur erlendum vogunarsjóðum, keypti samtals nærri 30 prósent hlut í bankanum af eignarhaldsfélaginu Kaupþingi fyrir um 49 milljarða króna.

Lífeyrissjóður verslunarmanna og Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins, sem hafa báðir verið að byggja upp hlut sinn í bankanum undanfarna mánuði og misseri, hafa sömuleiðis í fyrsta sinn minnkað lítillega við hlut sinn í Arion banka

á undanförunum tveimur vikum með því að selja samtals tæplega 0,4 prósent hlut. Sjóðirnir eru eftir sem áður fjórðu og fimmtu stærstu hluthafar bankans með samanlagt um ellefu prósent eignarhlut.

Þá halda sjóðir í stýringu Stefnis, dótturfélags Arion banka, áfram að losa um bréf sín í bankanum en þeir seldu í síðustu viku um tvær milljónir bréfa að nafnvirði og fara núna með 1,27 prósent hlut. Hefur sjóðstýringarfélagið næstum helmingað hlut sinn í Arion banka á aðeins um þremur mánuðum.

Birta lífeyrissjóður hefur bætt lítillega við hlut sinn – hann á núna 2,07 prósent hlut – og þá eru Kvika banki og Júpiter rekstrarfélag komin í hóp stærstu hluthafa Arion banka með meira en eins prósent hlut.

Hlutabréfaferð bankans, sem fór lægst í 51 krónu á hlut þann 24. mars síðastliðinn, hefur hækkað umtalsvert á síðustu vikum og stóð í 62,7 krónum á hlut við lokun markaða í gær. Markaðsvirði bankans er um 110 milljarðar króna.

– hae

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFEÐLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

MUNDU EFTIR GÖMLU GÓÐU AFMÆLISKRINGLUNNI - fyrir 25-30 manns

BJÖRNSEBAKARI
Sími: 561 1433

mánudaga-föstudaga	7.30 - 17.30
laugardaga	8.00 - 16.00
sunnudaga	9.00 - 16.00

Austurströnd 14 • Hringbraut 35

www.bjornsbakari.is

Alvotech sækir sér 13 milljarða í nýtt hlutafé

Fyrirtækið stefnir að því að klára hlutafjárakinguna í sumar. Miðast við að markaðsvirði Alvotech sé 1,5 milljarðar dala. Morgan Stanley, Goldman og HSBC ráðgjafar. Yfir 20 stjórnendur eiga von á 4 milljörðum í bónusgreiðslur.

Alvotech, íslenska líftækniyrirtækið, sem var stofnað af Róberti Wessman, vinnur nú að útgáfu á nýju hlutafé að fjárhæð hundrað milljónir dala, jafnvirði rúmlega 13 milljarða króna. Samkvæmt upplýsingum frá Alvotech er stefnt að því að ljúka við útgáfuna nú í sumar. Miðað við gengið í hlutafjárakingunni er verðmæti félagsins um 1,5 milljarðar Bandaríkjadala, jafnvirði nærri 200 milljarða íslenskra króna, og þeir fjárfestar sem taka þátt munu því eignast samanlagt um sjö prósent hlut í Alvotech.

Fjármögnuninni er ætlað að styðja við starfsemi Alvotech fram að áformadri skráningu félagsins á markað á næsta ári samhliða hlutafjárútbóði. Fram hefur komið að forsvarsmenn Alvotech horfi þar einkum til kauphalla í Hong Kong eða New York. Alþjóðlegu fjárfestingabankarnir Morgan Stanley, Goldman Sachs og HSBC voru fengnir sem ráðgjafar til að vinna að hlutafjárakingunni í lok síðasta árs.

Alvotech var rekið með um 140 milljóna dala tapi í fyrra, borið saman við 133 milljónir dala á árinu 2018. Tekjur Alvotech, sem hafa verið nánast engar á undanförunum árum, þar sem félagið hefur ekki enn hafið sölu neinna lyfja, jukust mikið á síðasta ári og námu samtals 78 milljónum dala, en á sama tíma hækkaði launa- og fjármögnunarkostnaður verulega. Eigið fé var neikvætt um 374 milljónir dala í árslok 2019 en heildarskuldir félagsins, sem eru einkum lántökur, námu líðlega 712 milljónum dala.

Fram kemur í nýbirtum ársreikningi að félagið hafi í lok síðasta árs gjaldfært um 28,4 milljónir dala, jafnvirði um 3,8 milljarða íslenskra króna, vegna kaupaukagreiðslna sem Alvotech mun þurfa að inna af hendi til núverandi og fyrrverandi stjórnenda. Kaupaukakerfinu var komið á fót árið 2015 og ákvarðast heildargreiðslurnar til stjórnenda meðal annars af hækkan á markaðsvirði hlutafjár Alvotech á undanförunum árum. Samkvæmt upplýsingum sem fengust frá Alvotech nær kaupaukakerfið til rúmlega 20 starfsmanna félagsins. Gert er ráð fyrir að kaupaukarnir verði greiddir út á árunum 2021 og 2022.

Samtals eru átta líftækniyf í þróun hjá Alvotech um þessar mundir en um 460 vísindamenn og sérfræðingar starfa hjá félaginu, sem

Róbert Wessman, stofnandi og stjórnarformaður Alvotech.

28,4

milljónir dala gjaldfærði félagið í fyrra vegna kaupaukagreiðslna til stjórnenda.

starfrækir meðal annars hátækni-setur í Vatnsmýrinni í Reykjavík, í fjórum löndum. Í fyrra hófust klínískar rannsóknir á fyrsta lyfi Alvotech, sem er hlíðstæða lyfsins Humira og er meðal annars notað við liðagigt, og kom fram í tilkynningu fyrirtækisins í síðasta mánuði að niðurstöður þeirra hefðu verið jákvæðar. Lyfið Humira er í dag söluhæsta lyf heims og selt fyrir um 20 milljarða Bandaríkjadala, en Alvotech hyggst selja líftæknihlíðstæðu þess í samstarfi við aðra, á

öllum lyfjamörkuðum heims.

Í lok síðasta árs kom alþjóðlegi fjárfestingasjóðurinn Yas Holding, sem er með höfuðstöðvar í Abú Dabí, í hluthafahóp Alvotech, þegar sjóðurinn eignaðist um 2,5 prósent hlut með kaupum á nýju hlutafé ásamt samstarfssamningi um þróun, framleiðslu og sölu lyfja félagsins. Virði samkomulagsins var um 45 milljónir dala. Ári áður hafði verið tilkynnt um kaup japanska lyfjafyrirtækisins Fuji Pharma á um 4,2 prósent hlut í Alvotech fyrir um 50 milljónir dala og var markaðsvirði félagsins í þeim viðskiptum því um 1,2 milljarðar dala.

Alvotech er í meirihlutaeigu Aztiq Pharma, undir forystu Róberts Wessman, stjórnarformanns fyrirtækisins. Auk Yas og Fuji Pharma er systurfyrirtækið Alvogen stór hluthafi, en þar eru fyrir einir stærstu fjárfestingasjóðir í heiminum í dag, CVC Capital Management og Temasek sem er fjárfestingasjóður Singapore. hordur@frettabladid.is

Hagnaður stjórnjókst vegna Bláa lónsins

HS Orka hagnaðist um 9,6 milljarða króna á síðasta ári, samanborið við 5,7 milljarða á árinu 2018. Stóraukinn hagnað má rekja til mats á eignarhlut HS Orku í Bláa lóninu sem var úthlutað til hluthafa orkufyrirtækisins í fyrra.

HS Orka er í jafnri eigu Jarðvarma, sem aftur er í eigu 14 lífeyrissjóða, og breska sjóðstýringarfélagins Ancala Partners. Róð viðskipta með hlutabréf í HS Orku lauk í maí þar sem Jarðvarmi, sem um langan tíma átti 33,4 prósent hlut í HS Orku, jók hlut sinn í 50 prósent. Sem hluta af viðskiptunum eignaðist Jarðvarmi tímabundið öll hlutabréf í HS Orku, þar á meðal 54,3 prósent hlut Innergex Rene-

» HS Orka varð í fyrra fyrir tölvuárás sem náði í gegnum netöryggiskerfi fyrirtækisins.

wable Energy og 12,3 prósent hlut FORK investment fund. Jarðvarmi seldi síðan 50 prósent hlut til sjóða í eigu Ancala Partners.

Samhliða því eignaðist nýtt félag, Blávarmi, sem er í eigu sömu lífeyrissjóða og Jarðvarmi, 30 prósent hlut HS Orku í Bláa lóninu. Úthlutun hlutabréfa í Bláa lóninu til lífeyrissjóðanna var framkvæmd á gangvirði og leiddu þessi viðskipti af sér 11.279 milljóna króna hagnað sem færður var í rekstrarreikningi

HS Orku.

Orkufyrirtækið tilkynnti í febrúar á þessu ári um aukið lánsfjármagn að fjárhæð 210 milljónir Bandaríkjadala, jafnvirði 27 milljarða króna á þáverandi gengi, sem var meðal annars notað til að greiða upp allar skuldir við Arion banka. Eftir því sem kemur fram í ársreikningi félagsins kom fjármögnunin frá hópi evrópskra lánveitenda.

HS Orka varð á árinu fyrir tölvuárás sem náði í gegnum netöryggiskerfi félagsins. Kostnaður sem hlaut af þessum netsvikum var færður til bókar meðal stjórnunarkostnaðar og var ekki talinn verulegur. Stjórnunarkostnaður hækkaði um 140 milljónir króna á milli ára. – pff

tl.is

ERTU KLÁRÍ SLAGINN?

**ÞÚ FÆRÐ ALVÖRU
LEIKJABÚNAÐ HJÁ OKKUR**

steelseries

CORSAIR

elgato

R A Z E R™

PS

ASUS

**TÖLVU
LISTINN**

REYKJAVÍK AKUREYRI EGILSSTAÐIR REYKJANESBÆR SELFOSS AKRANES

Þurfa að bíða eftir Bandaríkjamönnum

Á helstu markaðssvæðum ferðaþjónustunnar er lítill áhugi á ferðalögum á næstu mánuðum, samkvæmt nýrri könnun. Atvinnugreinin þarf að bíða lengur eftir Bandaríkjamönnum en Evrópuþjóðum. Leggur grunn að markaðsátakinu Ísland – saman í sókn.

Áhugi á ferðalögum næstu mánuði er nokkuð lítill á helstu markaðssvæðum íslenskrar ferðaþjónustu og Bandaríkjamenn, sem eru einn af mikilvægustu markhópum atvinnugreinarinnar, eru tregari til að ferðast á næstunni en aðrir. Þetta má lesa úr niðurstöðum könnunar sem MMR framkvæmdi fyrir Íslandsstofu í Bandaríkjunum, Bretlandi og Þýskalandi.

„Það má segja að ferðahugur Evrópubúa sé sex mánuðum á undan ferðahug Bandaríkjamanna, sem horfa frekar til þess að ferðast næsta sumar,“ segir Daði Guðjónsson, fagstjóri neytendamarkaðssetningar hjá Íslandsstofu.

Töluverður munur er á því hvernær líklegt er að ferðamenn frá þessum svæðum hugsi sér til hreyfings. Niðurstöður könnunarinnar, þar sem athyglinni var beint að ferðamönnum sem eru líklegri til að ferðast fyrr en aðrir, sýna að um 30 prósent Þjóðverja geta hugsað sér að ferðast á næstu sex mánuðum, um 24 prósent Breta, en einungis 16 prósent Bandaríkjamanna.

Ef horft er til næstu tólf mánaða breytast hlutföllin lítillega, en 38 prósent Breta, 33 prósent Þjóðverja og 30 prósent Bandaríkjamanna gera ráð fyrir því að ferðast eftir sex til tólf mánuði.

Þó svo að bókunartímabil sé að hefjast aftur hjá ferðamönnum, er áhugi á ferðalögum á næstunni á þessum helstu markaðssvæðum íslenskrar ferðaþjónustu takmarkaður, að mati Íslandsstofu. Niðurstöður könnunarinnar benda til þess að flestir Bretar og Þjóðverjar sem eru tilbúnir að ferðast erlendis á ný horfi til haustsins, en Bandaríkjamenn til áramótanna. Niðurstöðurnar benda einnig til þess að á öllum markaðssvæðum horfi fólk til sumarsins 2021 sem ákjósanlegs tíma til að ferðast utan heimalandsins.

„Það sem við sjáum eru tvær gerðir af ferðamönnum sem eru líklegri til að ferðast en aðrir. Annar hópurinn vill komast út sem fyrst. Í þeim hópi eru Bretar og Þjóðverjar sem láta sjá sig í haust og Bandaríkjamenn sem sjá fyrir sér að ferðast um og upp úr áramótum. Hinn hópurinn gerir ekki ráð fyrir að ferðast fyrr en næsta sumar. Það lítur því út fyrir að ferðamennirnir komi í bylgjum,“ segir Daði.

Ólík nálgun

Þá bendir hann á að ferðamenn frá Bandaríkjunum hafi verið mjög verðmætir fyrir íslenska ferðaþjón-

Traust til Íslands mælist mjög mikið hvað varðar meðhöndlun á COVID-19. FRÉTTABLAÐIÐ/EYFÓR

Í Bandaríkjunum þurfum við að byggja upp ímynd og áhuga til lengri tíma.

Daði Guðjónsson, fagstjóri neytendamarkaðssetningar hjá Íslandsstofu

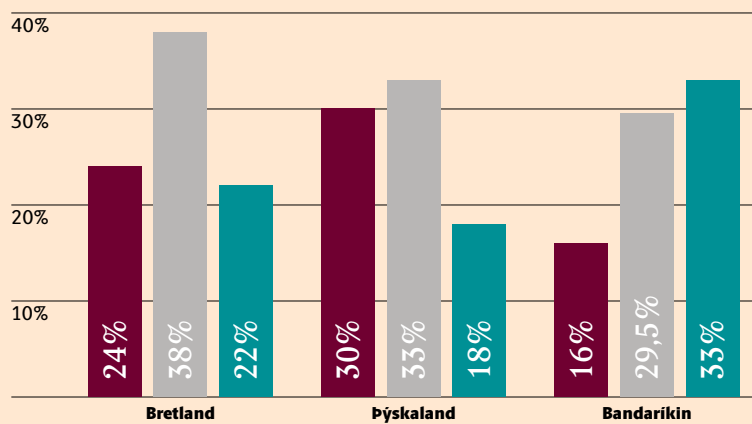

ustu, þegar horft er til fjölda þeirra og eyðslu. Tregi Bandaríkjamanna til að ferðast á næstunni sé því mikið högg fyrir ferðaþjónustuna.

„Könnunin gefur okkur forsendur til að meta hvernig best sé að nálgast mismunandi markhópa með ólíkum hætti. Á þeim markaðssvæðum sem opnast fyrr, til dæmis Bretlandi og Þýskalandi, þurfum við að vera með beinskreytta markaðssetningu fyrir Ísland sem áfangastað,“ segir Daði.

Hvenær er líklegt að þú ferðist til annarra landa?

■ Innan 6 mánaða ■ Innan 12 mánaða ■ Innan 24 mánaða

„Í Bandaríkjunum þurfum við hins vegar að byggja upp ímynd og áhuga til lengri tíma.“

Íslandsstofa vinnur nú að markaðsátakinu Ísland – saman í sókn, sem er hluti af efnahagsaðgerðum stjórnvalda vegna COVID-19. Ríkissjóður mun veita 1.500 milljónir

króna til verkefnisins og alþjóðlegu auglýsingastofunni M&C Saatchi og íslensku stofunni Peel, hefur verið falið að sjá um markaðsátakið.

COVID-19 heimsfaraldurinn er sú hindrun sem flestir nefna að takmarki ferðaáhuga. Fjárhagslegar áhyggjur vega einnig þungt vegna

óvissu og óvæntra atvika sem gætu komið upp á ferðalögum.

Traust er lykilþáttur

Traust til Íslands hvað varðar meðhöndlun á COVID-19, mælist hins vegar mjög mikið. Þannig sögðust 70 prósent aðspurðra treysta Íslandi vel, eða mjög vel, til að takast á við COVID-19. „Þarna erum við ofarlega og á pari við Danmörku og Kanada. Þetta skiptir gríðarlega miklu máli, því traust er lykilþáttur í vali á áfangastaðum,“ segir Daði.

Í könnuninni var fólk jafnframt spurt að því hvaða land kæmi fyrst upp í hugann ef það hygðist ferðast á næstu tveimur árum. Í Bretlandi lendir Ísland í 14. sæti, í Bandaríkjunum í 15. sæti og í Þýskalandi í 21. sæti. Þá voru ferðamenn frá þessum svæðum mjög jákvæðir í garð Íslands sem áfangastaðar. Daði segir að áskorunin fram undan snúist ekki um viðhorf ferðamanna gagnvart landinu, heldur frekar um að auka vitund þeirra um áfangastaðinn. thorsteinn@frettabladid.is

Eignir lífeyrissjóða ekki opinbert hlutfé

Þrátt fyrir að landsmönnum sé „skylt að afla sér lífeyristryggingar með iðgjöldum í lífeyrissjóði, gerir það ekki eignir þeirra að opinberu hlutfé og iðgjaldið að skatti, frekar en iðgjöld til tryggingafélaga vegna lögboðinna húsnæðis- eða bilatrygginga,“ segir Ólafur Sigurðsson, framkvæmdastjóri Birtu lífeyrissjóds.

Tílefnið er grein Þorsteins Pálssonar, fyrrverandi forsætisráðherra, í Fréttablaðinu síðastliðinn fimmtudag, en þar fjallaði hann meðal annars um hlutverk lífeyrissjóða sem fjárfesta, en þeir eiga í dag um helming alls hlutfjár Ícelandair Group, og álítaefni við mögulega aðkomu þeirra að áformuðu hlutfjárútboði flugfélagsins.

Í grein sinni segir Þorsteinn að

Ólafur Sigurðsson, framkvæmdastjóri Birtu lífeyrissjóds.

„iðgjöld til sameignarsjóðanna [séu] í raun skattur. Fjármunir þeirra standa undir lögbindunum félagslegum réttindum almennings. Eignarhlutir sjóðanna í fyrirtækjum eru því fremur opinbert hlutfé en einkahlutfé.“

Í samtali við Markaðinn bendir Ólafur hins vegar á að með lífeyrissjóði sé samkvæmt lögum átt við félag eða stofnun sem veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu ævilangs lífeyris

við starfslok, örorku eða andlát. „Í þessu felst,“ útskýrir Ólafur, „gagnkvæmur félagsskapur þess edlis að sjóðfélagar sameinast um einn sameiginlegan samtryggingarsjóð í því skyni að dreifa áhættu og greiða lífeyri úr sjóðnum samkvæmt samþykktum. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist þannig skuldbindingar sínar með eignum sínum og iðgjaldagreiðendur bera ekki ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins með öðru en iðgjöldum sínum. Þetta félagsform er einkaréttareðlis og hefur ekkert með opinbera stofnun að gera.“

Birta lífeyrissjóður, sem er sjötti stærsti hluthafi Ícelandair Group, með rúmlega sjö prósent hlut, er á meðal þriggja lífeyrissjóða – hinir eru Lífeyrissjóður starfsmanna

ríkisins og Gildi – sem fengu til liðs við sig í síðasta mánuði verðbréfa-fyrirtækið Arctic Finance sem ráðgjafa, til að greina fýsileika þess að sjóðirnir leggi félaginu til aukið fjármagn í fyrirhuguðu hlutfjárútboði. Áformar Ícelandair að sækja sér á bilinu 150 til 200 milljarða dala í útboðinu sem mun fara fram dagana 29. júní til 2. júlí.

Ólafur undirstrikar að allir séu meðvitaðir um að samkvæmt lögum um ársreikninga teljist lífeyrissjóðir til eininga sem tengjast almannahagsmunum. Það sé hins vegar alls ekki rétt að líta svo á að eignir sjóðanna séu opinbert hlutfé, enda þótt almenningi sé gert skylt að greiða í lífeyrissjóð.

„Það má taka undir mikilvægi þess að lífeyrissjóðir hagi fjárfest-

ingum af ábyrgð, enda hafa allir landsmenn haf af því að vel takist til að við að ávaxta iðgjaldið. Stjórnvöld hafa hagsmuna að gæta vegna skattfrestunar á iðgjaldinu og setja að hluta til þess vegna lífeyrissjóðum ákveðnar reglur um það hvernig iðgjaldinu er ráðstafað og hvernig fjárfestingarákvarðanir eru teknar,“ segir Ólafur.

Hann segist taka undir með Þorsteini um mikilvægi þess að umræða um fjárfestingar lífeyrissjóða verði opin og fái reglulega umfjöllum í fjölmiðlum. „Í því sambandi er hins vegar óþarfi að gera iðgjöld að skatti og eignir þeirra að opinberu hlutfé til að koma sjónarmiðinu á framfæri. Það er rangt að mínu viti,“ segir Ólafur.

hordur@frettabladid.is

Ennþá meira úrval af listavörum

WorkPlus
Strigar frá kr. 195

kolibri®

Kolibri trönur
í miklu úrvali, gæða-
vara á góðu verði

Kolibri penslar
Handgerðir þýskir penslar
í hæsta gæðaflokki
á afar hagstæðu verði

AMSTERDAM
dream - create

van Gogh
The Quality Brand

REMBRANDT
The Professional Choice

Listverslun.is

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@verkfaeralagerinn.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17

Álver Norðuráls á Grundartanga.

Norðurál tapaði 4,3 milljörðum króna í fyrra

Norðurál, sem rekur álverið á Grundartanga, var rekið með 32 milljóna dala tapi, jafnvirði tæplega 4,3 milljarða króna, á síðasta ári. Til samanburðar hagnaðist álverið um 4,5 milljónir dala á árinu 2018 og var eina álverið á Íslandi sem var rekið með hagnaði það ár.

16%

samdráttur varð á rekstrartekjum Norðuráls.

Rekstrartekjur Norðuráls, sem er dótturfélag bandaríska áhrisans Century Aluminum, námu 628 milljónum dala á síðasta ári og drógust saman um 16 prósent á milli ára. Framleiðsla Norðuráls fyrir árið 2019 var 315.867 tonn, sem er um 1.500 tonna minnkun á framleiðslu frá fyrra ári. Framleiðslukostnaður nam 625 milljónum dala og lækkaði um rúmlega 12 prósent. Meðalföldi starfsfólks var 547 árið 2019 samanborið við 575 árið 2018.

Norðurál er með gildandi raforkusamning við Landsvirkjun, eftir því sem kemur fram í ársreikningi álfyrirtækisins, fyrir rafmagnsnotkun allt að 1.622 gígavattstundir á ársgrundvelli og þar af eru 1.379 gígavattstundir, um 85 prósent, á svokölluðum „take or pay“ skilmálum sem kveða á um kaupskyldu á ákveðnu orkumagni. Samningarnir gilda til 2023 og 2029.

Þá er Norðurál með samninga við Orkuveitu Reykjavíkur og HS Orku, sem gilda til 2026 og 2028, fyrir rafmagnsnotkun allt að 2.558 gígavattstundir á ársgrundvelli og 85 prósent kaupskyldu. Einnig er í gildi samningur við Orkuveitu Reykjavíkur upp á 416 gígavattstundir, sem nær til ársins 2036 og kveður einnig á um 85 prósent kaupskyldu. – þfh

Hefring mun safna auknu hlutafé til að efla vörupróun

Breytt var um áherslu í solumálum þegar kórónaveiran blossaði upp. Nýsköpunarsjóður fjárfesti í Hefring í fyrra. Mikill áhugi á tækninni frá ómönnum bátum, bæði fjarstýrðum og sjálfstýrðum. Hafa samið við tvö fyrirtæki um að þróa búnað fyrir ómannaða báta. TM studdi við sprotafyrirtækið.

Nýsköpunarfyrirtækið Hefring, sem þróar búnað sem ráðleggur skipstjórum hve hratt eigi að sigla miðað við aðstæður, hóf að sækja á ný mið eftir að kórónaveiran blossaði upp í heiminum.

„Fyrst horfðum við einkum til þess að selja lausnina í hvalaskoðunarskip og aðra ferðaþjónustu. Við beindum sjónum okkar að þeim, því skipstjóri sem er aftast í bátnum upplifir ekki sömu hröðun og farþegar sem eru fremst. Í ljósi þess hve lítið verður ferðast í ár, fórum við að bjóða björgunaraðilum og öðrum sem sigla við slæmar aðstæður lausnina. Það hefur gengið vonum frammar,“ segir Karl Birgir Björnsson, einn stofnenda, og framkvæmdastjóri Hefring. Stefnt er að því að fyrirtækið saki aukið hlutafé í lok árs til að styðja við frekari vörupróun.

Minnir á ökurita

„Tæknin minnir á ökurita í bíl. Ef það koma upp skemmdir er hægt að skoða gögn sem eru í skýinu, um hvernig bátinum var siglt. Sömuleiðis geta flotastjórar fylgst með siglingum í rauntíma og fengið skýrslu í lok hverrar ferðar,“ segir hann. Þeir sem eigi bát saman geti einnig notið góðs af skráningu af þessu tagi.

Karl Birgir segir að það séu engar hraðatakmarkanir við siglingu báta úti á rúmsjó, en aðstæður geti verið hættulegar. Þess vegna geti leiðbeiningar komið í veg fyrir slyss og skemmdir á bátum. Á meðal nýrra viðskiptavina séu Slysavarnaskólinn Sæbjörg, sem er í eigu Landsbjargar, Sjöbjörgunarsambandið í Noregi og bátaframleiðandi í Hollandi, sem smíðar séraðgerðarbáta fyrir strandgæslu, leit og björgun, og ætli að nýta kerfið til að leiðbeina sínum viðskiptavinum.

Áður hjá bátasmiðju

Hefring var stofnað við lok árs 2018. Karl Birgir og Björn Jónsson störfuðu áður saman hjá Rafnari, bátasmiðju sem Össur Kristinsson, stofnandi Össurar, kom á koppinn. „Þar kviknaði hugmyndin. Við fengum Magnús Þór Jónsson, prófessor við Háskóla Íslands, til liðs við okkur. Rannsóknir okkar

Karl Birgir segir að Hefring hafi til dæmis samið við Sjöbjörgunarsamband Noregs. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

leiddi í ljós að bátar fengu á sig verulegt högg í öldugangi. En það er hægt að draga úr líkum á slyssum og skemmdum. Það munar nefnilega miklu hvort bátur er á 20 eða 40 hnúta hraða,“ segir Karl Birgir.

Aðspurður segir hann að samþærileg tækni hafi ekki verið á boðstólum áður. „Reiknigreindin sem við þróuðum er ný af nálinni, en við notumst við hreyfiskynjara sem voru til á markaðnum.“

TM studdi við Hefring

Tryggingafélagið TM studdi við þróunina hjá Hefring. „Starfsmenn TM sáu tækifæri í því að í framtíðinni væri hægt, með auknum upplýsingum, að greina áhættuna við að tryggja báta með betri hætti. Fyrir vikið gætu betri viðskiptavinir notið þess í formi lægri iðgjalda. Það er alls ekki sjálfgefið að stórt tryggingafélag sé reidubúið að styðja við lítið sprotafyrirtæki sem er að stíga sín fyrstu skref,“ segir Karl Birgir.

Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins eignaðist tæplega fjórðungshlut

» Sjálfstýrðir bátar eru á markaði sem hefur farið ört vaxandi á undanförunum 10 til 15 árum og er gert ráð fyrir að sá markaður vaxi hraðar en markaðurinn fyrir mannaða báta.

í Hefring í fyrra. „Það fjármagn gerði okkur kleift að fara almennilega af stað og hægt var að þróa tæknina sem nú er til sölu. Hugmyndin var að koma lausninni um borð í báta og sjá hvar mesta þörfin væri. Í ljós hefur komið að mikill áhugi er fyrir tækninni í ómönnum bátum, bæði bátum sem er fjarstýrt og sjálfstýrðum,“ segir hann.

Karl Birgir segir að erfitt sé fyrir þá sem fjarstýra bátum að átta sig á ölduhæð, sjólagi og hentugustu siglingarstefnu í gegnum myndavél. „Það er mikið af dýrum búnaði um

borð sem getur skemmst fyrir vikið. Sjálfstýrðir bátar eru á markaði sem hefur farið ört vaxandi á undanförunum 10 til 15 árum og er gert ráð fyrir að sá markaður vaxi hraðar en markaðurinn fyrir mannaða báta. Fjarstýrðir og sjálfstýrðir bátar hafa mest verið nýttir í rannsóknir og mælingar, en líka nýttir til lög- og strandgæslu og hernaðar. Við vonumst til að geta þróað tækni sem mun gera sjálfstýrða báta enn klárari og höfum í því skyni gert samstarfssamninga við tvö leiðandi fyrirtæki á því sviði, sem þróa fjarstýrðan búnað fyrir ómannaða báta. Samstarfið felur í sér að þessi fyrirtæki vilja nýta Hefring Marine siglingakerfið til að bæta næmni í fjarstýrðum og sjálfstýrðum siglingum ómannaðra báta. Sú vinna mun einnig nýtast til að bæta búnaðinn fyrir hefðbundna báta, til dæmis fyrir bestun á siglingahraða og stefnu, með tilliti til eldsneytiseyðslu, eða að þróa snjallari sjálfstýringu.“

helgivyfill@frettabladid.is

A4

50% AFSLÁTTUR AF VÖLDUM VÖRUM

í sýningarsal húsgagna A4 í Skeifunni 17

MONO MESH STÓLL

Verð áður 59.950 kr.
Verð nú 29.975 kr.

..... **AFMÆLISTILBOÐ**

27-60%
AF ÖLLUM VÖRUM

31%

WAGNER ERGOMEDIC 100-3
LISTAVERÐ 189.900 KR.
NÚ **129.900 KR.**

31%

HEADPOINT
LISTAVERÐ 79.900 KR.
NÚ **54.900 KR.**

50%

NAVIGO
LISTAVERÐ 89.900 KR.
NÚ **44.950 KR.**

35%

RAF MAGNSBORD
AFMÆLISTILBOÐ
FRÁ **58.175 KR.**

40%

SITNESS 5
LISTAVERÐ 52.900 KR.
NÚ **31.740 KR.**

35%
AF ÖLLUM
RAF MAGNSBORDUM

50%

W3
LISTAVERÐ 84.900 KR.
NÚ **42.450 KR.**

Hirzlan
SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Of mikil áhersla á sérfræðipekkingu

Lífeyrissjóðir segja reynslu af tilnefningarnefndum góða en of mikla áherslu lagða á sérfræðipekkingu. Stjórnarformaður Sýnar segir ferlið þurfa tíma til að sanna sig. Einkafjórðingur telja enn vankanta, ekki megi fæla hæft fólk frá.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Tilnefningarnefndir, sem hafa náð mikilli útbreiðslu í Kauphöllinni á síðustu árum, eru enn á þroskaskeiði. Stjórnarformaður Sýnar segir að ferlið þurfi tíma til að sanna sig og mikilvægt að vel sé að því staðið. Lífeyrissjóðir segja reynsluna almennt góða, en ekki megi leggja ofuráherslu á sérfræðipekkingu innan stjórnar. Einkafjórðingur hafa misgóða reynslu af ferlinu og sumir hafa áhyggjur af því að ferlið hafi fælandi áhrif á hæfa framþjóðendur.

„Tilgangur þess að setja upp svona ferli hlýtur að vera sá að fá eitthvert virði út úr því fyrir hluthafa. Aðalspurningarnar eru því þessar: Hvernig skapa tilnefningarnefndir virði fyrir hluthafa? Hvað getur nefndin gert sem einstaka hluthafi getur ekki gert sjálfur?“ segir Hjörleifur Pálsson, stjórnarformaður Sýnar og formaður tilnefningarnefndar Icelandair Group. Tilnefningarnefnd er, að sögn Hjörleifs, í betri stöðu en einstaka hluthafar til þess að kynna sér þarfir viðkomandi félags, og ræða við hluthafa, stjórnarmenn og stjórnendur þess. Þannig getur nefndin séð heildarmyndina og greint hvað vantar upp á.

„Þegar þú ert kominn með þennan aðgang að upplýsingum, sem einstakir hluthafar í stórum fyrirtækjum hafa ekki, hefurðu forsendur til að meta hvaða þekkingu og reynslu þarf í stjórn fyrirtækisins, auk þess að gæta að því að innan stjórnar sé ekki of einsleitur hópur. Ef stjórnin er skipuð fimm einstaklingum sem allir hafa víðtæka reynslu af fjármálum, svo tekið sé ykt dæmi, getur skort aðra reynslu, til að mynda af markaðsmálum eða tæknimálum, sem er mikilvæg næsta fasa í rekstri fyrirtækisins,“ segir Hjörleifur.

„Einföld myndlíking til að lýsa þessu væri þessi: Ef fyrirkomulagið við að velja í íslenska landsliðið í knattspyrnu væri þannig að KR mætti tilnefna þrjá, Valur þrjá, Fram tvo og svo framvegis, og ekkert samráð væri þar á milli, gætum við endað með alla í vörn eða alla í sókn og engan markmann. Það væri stefnulaus samsetning.“

Ef vel tekst til verður sátt um störf nefndarinnar, að sögn Hjörleifs og hún skapar virði fyrir hluthafa. „En eins og gildir um öll kerfi, þá er það gagnslaust efilla er að því staðið. Þá er alveg eins hægt að sleppa þessu,“ bætir hann við.

Þá segir Hjörleifur að tilnefningarnefndir hér á landi séu fjarri því að vera komnar í fyrirmyndarhorf. Fyrirkomulagið sé enn í þróun og þurfi tíma til að sanna sig.

„Það er allt í lagi að vera á þessum stað þar sem allir eru að prófa sig áfram. Upplýsingar fara hratt á milli og ef eitthvert fyrirtæki prófar nýja nálgun, er annað fyrirtæki fljótt að taka hana upp. Aðalatriðið er að ef þú ert með skráð félög á hlutabréfmarkaði þá áttu ekki að setta þig við annað en að faglega og heiðarlega sé staðið að stjórnarkjöri,“ segir Hjörleifur.

Ræða við fleiri hluthafa en áður Jón Skaftason, framkvæmdastjóri fjárfestinga hjá 365 hf., sem hefur fjárfest í allnokkrum skráðum

félögum - nú síðast Skeljungu - segir að reynslan af tilnefningarnefndum hafi verið misjöfn. Það sé líklega eðlilegt í ljósi þess að tilnefningarnefndir eru tiltölulega nýjar af nálíni hér á landi.

„Ég tel of snemmt að segja til um hvort breytingin sé til hins betra. Í það minnsta þarf að velja því gaumgæfilega fyrir sér hvar skilin liggja milli starfa nefndanna annars vegar og hluthafalýðræðisins hins vegar,“ segir Jón.

Spurður hverjir helstu gallarnir séu segir Jón að í kerfi eins og því íslenska, þar sem stofnanafjórðingur eru alltumlykjandi á markaðinum, sé mesta hættan sú að hagsmunir einkafjórðinga og smærri hluthafa séu fótum troðnir. Því sé mikilvægt að nefndirnar hafi samráð við sem breiðastan hóp hluthafa.

„Mín tilfinning er sú að þeir sem skipa nefndirnar hafi áttað sig á þessu og ræði nú við mun fleiri heldur en þegar nefndakerfið fór fyrst af stað. Það er jákvætt og bendir til þess að kerfið sé að þróast og þroskast,“ segir Jón.

Annar galli á kerfinu er sá, að sögn Jóns, að framþjóðendur til stjórnar draga framboð sitt til baka, um leið og í ljós kemur að þeir hljóta ekki náð fyrir augum nefndanna.

„Það má ekki verða þannig að hluthafar afsali sér réttindum sínum til nefndanna. Þær eiga ekki að velja stjórnarmenn, heldur að aðstoða hluthafa við valið. Á því er reginmunur,“ segir Jón.

„Við eigum frekar að hvetja hluthafa til þátttöku, en að gefa þeim ástæðu til að sitja heima. Við það er hætt við því að stjórnir og stjórnendur fái ekki nauðsynlegt aðhald.“

Sérfræðipekking vissulega kostur, en ekki nauðsyn

Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins, segir að reynslan af tilnefningarnefndum hafi verið góð. Nefndirnar hafi yfirleitt unnið faglega og lagt fram rökstuddar tillögur.

„Í sumum tilvikum,“ bætir Gunnar við, „hafa aðrir framþjóðendur en tilnefningarnefndir stungið upp á að draga framboð sín til baka, sem getur verið ókostur.“

Spurður hvort hann sjái einhverja galla á fyrirkomulaginu, segir Gunnar að of mikil áhersla hafi verið lögð á sérfræðipekkingu í stjórn.

„Mér hefur á köflum fundist of langt gengið í áherslu á að nauðsynlegt sé að stjórn sem hópur búi yfir ákveðinni sérfræðipekkingu, eða að stjórn sé samsett af mismunandi sérfræðingum. Í mínum huga er lykilatriði að stjórnarmenn búi yfir almennri skynsemi og geti starfað saman sem hópur. Sérfræðipekking er vissulega kostur, en ekki nauðsynleg.“

Verða að vanda til verka

Guðrún Hafsteinsdóttir, varaformaður Lífeyrissjóðs verzlunarmanna, segir erfitt fyrir stofnanafjórðinga að horfa fram hjá niðurstöðum tilnefningarnefnda þegar hluthafastefnan kveður á um að fylgja skuli niðurstöðunum í megindrættum. Hins vegar sé ekki hjá því komist þegar tilnefningarnefnd skilar lélegri skýrslu.

„Það eru dæmi um að skýrslur sumra tilnefningarnefnda hafi ekki verið nógu ígrunduð plögg, sem hefur reynst einhverjum fjárfestum erfitt að taka nógu mikið mark á. Það er rosalegur munur á því hversu mikinn metnað félög leggja í þessa

í skráðum félögum [...] getur niðurstaða úr margfeldiskosningu gefið ófyrirséða og jafnvel óheppilega niðurstöðu.

Davíð Rüdólfsson, forstöðumaður eignastýringar Gildis lífeyrissjóðs

vinnu. Það er nauðsynlegt að félögin standi sig vel á þessu sviði sem og öðrum. Það er einnig skoðun mín að það sé nauðsynlegt að veita félögum aðhald um hvernig þau skipa og nota tilnefningarnefndir,“ segir Guðrún. Ýmsir vankantar sem bent var á þegar nefndunum var komið á fót, séu enn til staðar.

„Ef markmiðið er að festa þetta fyrirkomulag í sessi,“ bætir Guðrún við, „og ef við ætlum að vera samála um að þetta sé rétta og besta leiðin, þá verða sum félög að vanda betur til verka.“

Áhyggjur af framkvæmdinni

Davíð Rüdólfsson, forstöðumaður eignastýringar Gildis lífeyrissjóðs, segir að honum hafi almennt þótt tilkoma tilnefningarnefnda hafa verið af hinu góða. Leit að stjórnarmönnum og mat á þeim, sem áður fór meira fram með óformlegum samskiptum, eigi sér nú lengri og almennt vandaðri aðdraganda.

„Með þessu móti fá aðilar sem hafa áhuga á stjórnarsetu formlegan vettvang þar sem þeir geta komið áhuga sínum á framfæri. Þetta gerir það að verkum að úr stærri hópi er að velja, sem eykur vonandi líkur á því með tímanum að stjórnir styrkist í samsetningu, þekkingu og reynslu. Ef vel er með þetta farið ætti niðurstaðan að geta orðið öllum hluthöfum til heilla,“ segir Davíð sem bætir þó við að fyrirkomulagið sé vissulega ekki gallalaust.

„Á hinn bóginn höfum við haft áhyggjur af framkvæmdinni, eða verið ósammála nálguninni í einstaka tilfellum, og því höfum við í einhverjum tilfellum kosið með öðrum hætti en tilnefningarnefndir hafa lagt til við hluthafa. Ég held raunar að það sé mikilvægt að hluthafar rýni vel tillögur tilnefningarnefnda og taki sjálfstæða afstöðu til kosningar stjórnar. Ábyrgðin er jú á endanum þeirra,“ segir Davíð.

Þá segir hann fremur algengt að einstaklingar sem koma áhuga sínum á framfæri við tilnefningarnefndir dragi framboð sitt til baka, ef þeir fá ekki brautargengi á vettvangi nefndanna.

„Með því móti gefa þeir sjálfum hluthöfunum ekki færi á að taka afstöðu til endanlegrar samsetningar stjórnar, né færi á að leggja mat á valferlið og tillögu tilnefningarnefndar. Þó að það sé hægt að hafa ákveðinn skilning á þessu, myndum við gjarnan vilja sjá þetta þróast með öðrum hætti í framtíðinni,“ segir Davíð.

Taki frumkvæði í leit að fólki

Að mörgu er að huga ef ætlunin er að tryggja að vel sé staðið að tilnefningarferlinu. Hjörleifur segir mikilvægt að nefndin horfi til þess að stjórnarmenn fyrirtækis, eða að minnsta kosti meirihluti þeirra, hafi reynslu af því að stýra fyrirtæki af sambærilegri stærð.

Tilnefningarnefndir náðu útbreiðslu í Kauphöllinni árið 2018 eftir bréfaskriftir Eato

„Það er að mínu mati óásættanlegt að vera ekki með fólk sem hefur sjálft hæfni eða reynslu af því að gegna stjórnunarstörfum. Til þess að stýra forstjóra í stóru fyrirtæki og eiga í góðum samskiptum við aðra lykilstjórnendur, þarftu að geta skilið þá og til þess þarftu að hafa sambærilega stjórnunarreynslu,“ segir Hjörleifur.

„Mér finnst að það hafi gætt misskilnings á síðustu árum um að stjórnarstörf séu störf fyrir sérfræðinga. Þú verður að hafa stjórnunarreynslu. Engin regla er án undantekninga og finna má dæmi um að sérfræðipekking á ákveðnu sviði sé gríðarlega mikilvæg á þeim tímamarki í rekstri fyrirtækis. En það er ekki vænlegt til árangurs að búa til lið þar sem fáir hafa víðtæka reynslu af stjórnun.“

Þá telur Hjörleifur mikilvægt að tilnefningarnefndir sýni frumkvæði og leiti að hæfum framþjóðendum í stað þess að halda sig til hlés og taka einungis við umsóknum.

„Þú færð ekki hæfasta fólkið í stöðurnar með því einu að auglýsa og taka við umsóknum. Þú þarft að að leita að yfirburðafólki, sem jafnan hefur úr fleiri stjórnarstörfum að velja, og sannfæra það um að bjóða sig fram,“ segir Hjörleifur.

Gagnkvæm virðing nauðsynleg Algengasta fyrirkomulagið á Íslandi er þannig að á hluthafafundi félags eru tveir af þremur

Þú færð ekki hæfasta fólkið í stöðurnar með því einu að auglýsa og taka við umsóknum. Þú þarft að leita að yfirburðafólki.

Hjörleifur Pálsson, stjórnarformaður Sýnar

nefndarmönnum í tilnefningarnefnd valdir og stjórn félags útnefnið einn úr sínum röðum. Þetta fyrirkomulag hefur verið gagnrýnt fyrir að opna á að stjórnin ráðskist með tilnefningarnefndina.

„Sumir hafa spurt sig hvort eðlilegt sé að stjórnin sé með fulltrúa í tilnefningarnefnd. Það er að mínu mati eðlilegt, því annars ertu ekki með jafngóðan aðgang að stjórnendum og stjórnarmönnum til þess að skilja hvað er í gangi í félaginu. Stjórnarmaður getur þannig virkað sem brú á milli nefndarinnar og stjórnarinnar. Hann opnar fyrir aðgang og tryggir að nefndin fái þá athygli sem hún þarf frá fyrirtækinu og stjórninni,“ segir Hjörleifur.

Til þess að ekki skapist valda-ójafnvægi milli stjórnar og tilnefningarnefndar, að sögn Hjörleifs, þarf nefndin einnig að vera skipuð fólki með reynslu úr atvinnulífinu

on Vance til þeirra skráðu félag sem sjóðir bandaríska sjóðastýringarfyrtækisins höfðu fjárfest í. MYND/GETTY

Taka ekki slaginn án tilnefningar

Töluverð fjölgun á milli ára varð á framboðum sem bærust tilnefningarnefndum skráðra félaga í Kauphöllinni. Sem dæmi um fjölgun framboða til tilnefningarnefnda má nefna að framboðum til nefndar VÍS fjölgaði úr sex í 18 á milli ára, framboðum til nefndar Sjóvar fjölgaði úr sjö í fjórtán og framboðum til nefndar Reita fjölgaði úr átta í þrettán.

Fjölgun framboða skilar sér þó ekki á kjörseðla á aðalfundum nema að litlu leyti, enda draga flestir framboð sín til baka ef þeir hljóta ekki tilnefningu. Markaðurinn tók saman hversu

mörg framboð bærust tilnefningarnefndum í aðdraganda aðalfunda á þessu ári og hversu mörg framboð rötudu að lokum á kjörseðla.

Samantektin sýnir töluverða fækkun framboðenda. Þannig bærust tilnefningarnefnd VÍS 18 framboð, en aðeins átta stóðu eftir á aðalfundi tryggingafélagsins. Tilnefningarnefnd Sjóvar bærust fjórtán framboð, en fimm framboðendur drógu framboð sín til baka eftir að hafa fengið vitneskju um að þeir væru ekki tilnefndir.

Sömu sögu er að segja um

fasteignafélögin Reiti, þar sem framboðendur fækkaði úr þrettán í fimm fram að aðalfundi, og Regni þar sem framboðendur fækkaði úr tju í fimm. Þeir sem ekki hlutu tilnefningu óskuðu allir nafnleyndar og drógu framboð sín til baka.

Lesi má úr skýrslum nefndanna að fátt sé um tilhæfalaus framboð. Þannig segir í skýrslu tilnefningarnefndar VÍS að allir 18 framboðendur hafi verið vel hæfir og nefndarmenn Reita skrifa að framboðendurnir þrettán hafi allir verið með viðtæka menntun, reynslu og þekkingu.

Margfeldiskosningar mikilvægt úrræði

Allt frá því að tilnefningarnefndir fóru eins og eldur í sinu um Kauphöllina árið 2018, hafa sumir einkafjárfestar lýst yfir áhyggjum af því að stofnanafjárfestar eins og lífeyrissjóðir, sem saman fara með stóran eignarhlut í flestum skráðum félögum, séu of gjarnir á að kjósa í samræmi við tillögur tilnefningarnefnda. Þess vegna sé nauðsynlegt að vernda minnihlutann.

Á síðustu misserum hafa komið upp tilfelli þar sem einkafjárfestar fara fram á margfeldiskosningu við stjórnarkjör, í von um að niðurstaða þess verði frábrugðin tillögum

nefndarinnar. Margfeldiskosning er það þegar atkvæðamagn hluthafa er margfaldað með fjölda þeirra sem kjósa á í stjórn. Ef hluthafi fer með 100 atkvæði í félagi og kjósa skal fimm stjórnarmenn telst hann í raun hafa 500 atkvæði og getur hann skipt þeim niður á jafnmarga framboðendur og kjósa skal, eða færri. Minnihlutinn á meiri möguleika á því að koma manni í stjórn með margfeldiskosningu.

Jón Skaftason segir að margfeldiskosning sé lýðræðislegasta kosningaaðferðin sem hlutafélagalögin bjóði upp á og að í ákvæðinu felist mikilvæg minnihlutavernd.

„Við höfum áður ljáð máls á því að æskilegt væri að í samþykktum skráðra félaga yrði margfeldiskosning meginreglan, ef fleiri eru í framboði en stjórnarsæti í boði, í stað þess að krafan þurfi að koma frá 10 prósentum hluthafa, eins og nú er bundið í lög og staðfest í samþykktum flestra félaga. Hluthafar skráðra félaga ættu að velja þessu gaumgæfilega fyrir sér,“ segir Jón.

Þá bendir Jón á að í Hvítbók um framtíðarsýn fyrir fjármálakerfið, sem skrifuð var af starfshópi á vegum fjármálaráðuneytisins, hafi ein helsta niðurstaðan verið sú að litil þátttaka einstaklinga og einkafjárfesta, sé eitt stærsta vandamál íslensku markaðarins.

„Til þess að hvetja til aukinnar þátttöku einkafjárfesta þarf að skapa umhverfi þar sem raunhæft er að þeir hafi áhrif á málefni og

Ef markmiðið er að festa þetta fyrirkomulag í sessi, verða sum félög að vanda betur til verka.

Guðrún Hafsteinsdóttir, varaformaður Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

rekstur félaga. Nefndirnar þurfa að hafa það að leiðarljósi í sínum störfum, og ef misbrestur verður á er margfeldiskosning mikilvægt úrræði fyrir fjárfesta til að koma sínum sjónarmiðum að,“ segir Jón.

Á mis við heildstæða stjórn

Hjörleifur Pálsson segir að hlutafélag sé í grunninn félag þar sem margir koma saman, hver með sinn hlut, og eðli málsins samkvæmt þurfi samvinnu um stjórnun þess til að ná ákvæðnum markmiðum.

„Þegar hluthafar takast á í krafti atkvæðavægis, beina öllum atkvæðum sínum á einn frambjóðanda, er samstarfið komið út í horn,“ segir Hjörleifur. „Þá getur ákvæði sem upphaflega er ætlað að vernda rétt minnihluta, leitt til að ákvæðinn hluthafi, eða hluthafar, valdi því að skráð almenningshlutafélag fer á mis við að skipa stjórn sem hugsuð er heildstætt.“

Það er athyglisvert rannsóknarnefni hvort margfeldiskosningar og opinber skráð hlutafélög, sem eiga að höfða til almennings, fari saman,“ bætir hann við.

„Lög um margfeldiskosningar hafa ekki verið endurmetin frá því að skráning hlutafélaga á markað, með tilheyrandi regluverki kom til, eftir því sem ég best veit.“

Ef hluthafar eru 200 eða fleiri í viðkomandi félagi, þurfa hluthafar að ráða yfir minnst 20 prósent eignarhluta til þess að geta krafist margfeldiskosningar.

Davíð Rúdólfsson segir að minnihlutavernd hafi verið ein af áherslunum í tillögugerð Gildis á hluthafa- og aðalfundum undanfarin ár. Minnihlutavernd sé mikilvæg en hins vegar sé hægt að ganga of langt í þeim efnum eins og gildir um svo margt annað.

„Í skráðum félögum, þar sem markmiðið er að skipa stjórn þannig að hún hafi í heild þá reynslu, þekkingu og kynjasamsetningu sem óskað er eftir, þá getur niðurstaða úr margfeldiskosningu gefið ófyrirséða og jafnvel óheppilega niðurstöðu. Það að setja lágan þröskuld fyrir beiðni um margfeldiskosningu, getur orðið á kostnað þessa markmiðs um að ná fram sem bestri samsetningu stjórnar í heild,“ segir Davíð.

„Við höfum því haft þá skoðun að það sé almennt æskilegt að forðast margfeldiskosningar, nema það sé mikilvæg rök til annars. Ég held að 10 prósentu viðmiðið fyrir beiðni um margfeldiskosningu fyrir skráð félög eigi ekki að vera vandamál í því sambandi og er þá að horfa til þess að efgöð og gild ástæða er fyrir hendi, séu líkur á að hluthafar sem samantlag fara með yfir 10 prósentu hlut muni óska eftir margfeldiskosningu. Það má líka horfa til þess hvaða atkvæðamagn þarf til þess að koma að einum stjórnarmanni og því held ég að 10 prósentu viðmiðið fyrir margfeldiskosningu sé einmitt ágætlega viðeigandi og nægilega langt gengið í minnihlutavernd.“

Gunnar hjá Almenna lífeyrissjóðnum tekur í sama streng. Þröskuldurinn fyrir margfeldiskosningar sé hæfilegur. „Svo má deila um hvort hluthafar hafi nýtt sér réttinn of oft eða ekki.“

Þá segir Gunnar, spurður hvort hægt sé að ganga of langt í að vernda minnihlutann, að minnihlutavernd megi ekki verða til þess að „raska þeirri grundvallarreglu að meirihluti hluthafa ráði að öllu jöfnu ferðinni við ákvörðun hluthafafundar.“

og af stjórnun.

„Ef þú ert með tilnefningarnefnd sem er skipuð fólki sem er með öflugan bakgrunn og gæti mögulega sjálft setið í stjórn félagsins, þá ertu með gott valdajafnvægi. Þá ríkir gagnkvæm virðing og stjórnin mun ekki valta yfir nefndina. Það er ekki víst að þessi virðing sé til staðar ef nefndin er einungis skipuð sérfræðingum.“

Þá bendir Hjörleifur á að margs konar útfærsla standi til boða. Til að mynda geti tilnefningarnefnd verið undirnefnd stjórnarinnar, rétt eins og endurskoðunarnefnd eða starfskjaranefnd.

„Þetta er ekki skrifað í lög. Verk-

efnið sem þarf að leysa er að manna stjórnina vel og til að leysa þetta verkefni eru margar ólíkar leiðir.“

Spurður um áherslu Gildis í þessum efnum segir Davíð að aðaláherslan sé lögð á að fulltrúar í tilnefningarnefnd séu kosnir með beinni kosningu á hluthafafundi, nema hluthafafundur samþykki það fyrirkomulag að stjórn skipi einn stjórnarmann í nefndina.

„Við leggjum þannig áherslu á að hluthafar taki afstöðu til fyrirkomulagsins og að tilnefningarnefnd heyri undir hluthafa í stað þess að vera undirnefnd stjórnar,“ segir Davíð.

Úr tannsmíðum í hugbúnaðarlausnir

Svipmynd

Katrín Magnúsdóttir

Nám:

Ég hóf grunnskólanám í Was-
hington DC. fyrstu tvö árin. Gékk
eftir það í skóla í Reykjavík og
útskrifaðist úr Menntaskólanum
við Sund árið 2001. Þaðan lág
leiðin til Kaupmannahafnar þar
sem ég lærði tannsmíði og vann
þar sem slíkur í nokkur ár. Ferða-
þjónustan hafði þó alltaf heillað
mig og eftir að heim kom breytti
ég alveg um stefnu. Bætti þá við
mig BA-gráðu í ferðamálafræði frá
Háskólan um á Hólum og nú síðast
stjórnendanámi í HR.

Störf:

Sem barn og unglingur varði ég
öllum sumrum í sveit í Skagafirði.
Þar var gengið í öll sveitastörf
bæði innandyrna og utan. Síðar
sinnit ég ýmsum verslunarstörfum
og störfum í ferðaþjónustu.
Sem fyrr segir starfaði ég sem
tannsmíður í Kaupmannahöfn
áður en ég hóf störf hjá hug-
búnaðarfyrirtækinu Godo árið
2015. Þar hef ég starfað sem
rekstrarstjóri og tekið þátt í mjög
skemmtilegum og lærdómsríkum
árum uppbyggingar. Nýlega tók
ég við sem framkvæmdarstjóri
félagsins þannig að það eru
spennandi tímar framundan.

Fjölskylduhagir:

Einhleyp og á 7 ára dóttur, Rún
Ingvarsdóttir sem við barnsfarðir
minn öllum upp saman.

Katrín Magnúsdóttir
tók nýlega við sem
framkvæmdastjóri
íslenska hugbúnaðar-
fyrirtækisins
Godo, sem sérhæfir
sig í lausnum fyrir ferðaþjónustuna
og er með 40 starfsmenn í þremur
löndum. Katrín segir hröðum vexti
fylgja áskoranir og óhjákvæmilegt
sé að bæði mistakast og þurfa að
læra hratt.

Hvernig finnst þér best að verja
frístundum þínum?

Ég á mikið af góðum vinum
og góða fjölskyldu og finnst fátt
skemmtilegra en að ferðast hér
heima með þeim. Ég hef gaman af

Katrín Magnúsdóttir segist hafa áhuga á flestu sem hleypir adrenalíninu af stað. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

flestu sem hleypir adrenalíninu af
stað, hvort sem það eru skíði, brölt á
fjöllum, rússíbanar eða hvað annað.
Viðurkenni að kaffihúsin eru líka
oft heimsótt með vinkonunum.

Nærðu að halda jafnvægi milli
vinnu og fjölskyldulífs?

Já, dóttir mín passar upp á skjá-
tímann hjá mér og ég hjá henni. Þar
er enginn afsláttur gefinn. Sveigjan-
legur vinnutími gerir mér kleift að
vinna stundum styttri vinnudaga,
en aðra daga lengri. Það hentar mér
prýðilega. Ég held að síðustu vikur
hafi staðfest það hjá mörgum að það
virkar vel að geta unnið heima og
afköstin verða jafnvel meiri.

Hver er mesta áskoranin í starfinu?

Godo hefur stækkað hratt síð-
ustu ár og hefur starfsumhverfið
því verið lífligt og skemmtilegt. Nú
eru starfsmenn 40 talsins í þremur
löndum. Hröðum vexti fylgja vissu-

lega áskoranir og óhjákvæmilegt
að bæði mistakast og þurfa að læra
hratt.

Áður gat maður haft puttana í
öllu og ákvarðanir voru teknar yfir
borðið, þar sem allir starfsmenn
sátu saman á lítilli skrifstofu. Með
fleira starfsfólk, flóknari verkefnum
og sumum alþjóðlegum, breytist
þetta auðvitað og meiri skipulagn-
ing er nauðsynleg. Um leið verða til
ný og stærri tækifæri sem við höfum
verið dugleg að grípa.

Hvernig er rekstrarumhverfið að
breytast og hvaða tækifæri felast í
breytingunum?

Okkar lausnir og þjónusta hafa
verið þróaðar fyrir ferðaþjón-
ustuaðila, aðallega hótél, gististaði
og ferðaskrifstofur, þar sem við
bjóðum upp á ýmsan hugbúnað,
s.s. hótélbókunarkerfi, markaðs-
torg fyrir ferðaskrifstofur en einnig

rekstrarþjónustu á borð við verð-
stýringu. Það er því ljóst að úrlausn-
arefni eru fjölmörg og breytingar
þar á eru gríðarlegar þessa dagana.
Tímabundið hefur ferðaþjónustan
nánast lagst í dvala og róðurinn er
því þungur hjá mörgum, eins og
allir þekkja.

Til lengri tíma litið sjáum við
mörg tækifæri til að bæta okkar
þjónustu því það mun reyna á hjá
rekstraraðilum að aðlaga sig breytt-
um tímum. Nú er mikilvægt að
Ísland skapi sterka markaðsstöðu
og að ferðaþjónustufyrirtæki séu
vel undirbúin þegar heimurinn fer
að ferðast á ný. Hér skiptir sköpum
að ferðaþjónustufyrirtæki nýti
tæknilausnir sem auka sjálfvirkni
og hjálpa til við að mæta breyttu
mynstri í ferðamennsku.

Við sjáum mikil tækifæri í
nýsköpun fyrir innlendan og

**Nú er mikilvægt að
Ísland skapi sterka
markaðsstöðu og að ferða-
þjónustufyrirtæki séu vel
undirbúin þegar heimurinn
fer að ferðast á ný.**

erlendan markað. Við höfum verið
að teygja anga okkar erlendis og
munum gera það í enn meira mæli
þó aðaláherslan hafi og muni vera
hér heima. Við höfum skapað okkur
algera sérstöðu í hugbúnaðar-
lausnum fyrir ferðaþjónustuna og
lagt mikla áherslu á góða þjónustu.
Ég er fullviss um að það hefur fleytt
okkur áfram og viðskiptavinirnir
kunna að meta það. Þú getur verið
með góðan hugbúnað en ef þjónustan
er léleg þá verður upplifun not-
endans í takt við það. Þar munum
við ekki slaka á þrátt fyrir meiri
umsvif.

Hvernig stjórnunarstíl hefurðu
tileinkað þér?

Ætli það megi ekki segja að hann
sé mjög afslappaður og innan Godo
ríkir frekar flatt skipurit og frjálsteg
stemning. Við höfum lagt áherslu
á sjálfstæði starfsmanna, sveigjan-
leika, að fólk fái tækifæri til að koma
sínur hugmyndum á framfæri og
að innan hópsins ríki traust.

Það hefur alltaf verið mér mjög
mikilvægt að starfsandinn sé góður
og að fólk líði vel í vinnunni. Það
má og á að vera gaman í vinnunni
þó dagarnir séu vissulega mis-
jafnir. Anægður starfsmaður skilar
góðu verki og góðri þjónustu og ég
er viss um að við þrífumst öll best í
jákvæðu starfsumhverfi.

Ef þú þyrfti að velja annan starfs-
frama, hvað yrði fyrir valinu?

Mjög erfið spurning þar sem að
ég sé mig hvergi annars staðar en
þar sem ég akkúrat núna, en ætli
ég myndi ekki fara enn meira í
mannauðsmál. Fólk vekur áhuga
minn því það er svo margbreyti-
legt að upplagi og uppruna sem ég
hef gaman að. Þeir sem vinna að
mannauðsmálum verða að vera
næmir á fólk, getu þess í starfi og
einnig vandamál sem allir glíma
við. Nú, eða kannski myndi ég bara
snúa mér aftur að tannsmíðinni og
rifja upp gamla takta þar.

100% rafmagn nú í langtímaleigu

Verð á Ampera-e Premium:

119.900 kr. mán.

423 km. drægni samkvæmt WLTP staðli

Kynntu þér kosti langtímaleigu á
sixtlangtímaleiga.is – hafðu samband
við viðskiptastjóra Sixt í síma 540 2222
eða á vidskiptastjori@sixt.is

Innifalið í langtímaleigu:

- Þjónustuskoðanir
- Hefðbundið viðhald
- Tryggingar og gjöld
- Dekk og dekkjaskipti

SIXT
langtímaleiga

sixtlangtímaleiga.is

SUMARTILBOÐ

SAMSUNG

20-30% AFSLÁTTUR Á VÖLDUM SAMSUNG HEIMILISTÆKJUM

27%
AFSLÁTTUR

SAM-RR39M7010WWEE

KÆLISKÁPUR 185CM

TILBOÐ 79.995

ÁÐUR 109.995

25%
AFSLÁTTUR

SAM-RZ32M7000WWEE

FRYSTISKÁPUR 185CM

TILBOÐ 89.995

ÁÐUR 119.995

29%
AFSLÁTTUR

SAM-RB37J5000WWEF

KÆLISKÁPUR MEÐ FRYSTI 201CM

TILBOÐ 84.995

ÁÐUR 119.995

30%
AFSLÁTTUR

SAM-RB33J3215WWEF

KÆLISKÁPUR MEÐ FRYSTI 185CM

TILBOÐ 69.995

ÁÐUR 99.995

20%
AFSLÁTTUR

SAM-GE87MCXEE

ÖRBYLGJUOFN 23L

TILBOÐ 15.995

ÁÐUR 19.995

24%
AFSLÁTTUR

SAM-MS28J5255UWEE

ÖRBYLGJUOFN 28L

TILBOÐ 18.995

ÁÐUR 24.995

Heimilistæki

Enn um aðgerðir 2015

Mór Guðmundsson,
fyrrverandi
seðlabanka-
stjóri

Á síðustu vikum hafa birst greinar hér í Markaðnum um losun fjármagnshafta í til efni af útgáfu bókar eftir Sigurð Má Jónsson um það efni. Í síðustu viku birtist svo grein eftir Sigmund Davíð Gunnlaugsson, fyrrverandi forsætisráðherra, undir fyrirsögninni Það þurfti kylfu og gulrót. Eftir birtingu þeirrar greinar taldi ég nauðsynlegt að setja fingur á lyklorð einu sinni enn í þessari lotu.

Efnahagsleg áhrif

Í grein fyrrum forsætisráðherra segir orðrétt: „... fjallar bókinn um söguna á bak við einhverjar röt-tækustu efnahagsumbætur sem nokkurt ríki hefur ráðist í í seinni tíð. Aðgerðir sem á örskömmum tíma færðu Ísland úr því að vera þekkt sem gjaldþrota ríki (ranglega) í að teljast eitt velstæðasta land veraldar ... Fyrir vikið er Ísland í einstakri stöðu til að takast á við efnahagslegar afleiðingar kórónuveirufaraldursins.“

Síst vil ég gera of lítið úr mikilvægi þessara aðgerða en hér er of langt gengið. Það var öllum sem fylgdust með ljóst, að íslenska ríkið var ekki gjaldþrota eftir að Ísland lauk efnahagsáætluninni með Alþjóðagjaldeyrissjóðnum, og ríkissjóður fór í árangursríka erlenda lántöku á árinu 2011. Á flesta mælikvarða hafði efnahagsleg staða Íslands batnað verulega áður en til uppgjorsins 2015 kom og hélt áfram að gera það á árunum á eftir, vegna hagvaxtar og viðskiptaafgangs sem áttu einkum rætur að rekja til aukinnar sparnadarnheigðar Íslendinga eftir fjármálakreppuna og til vaxtar ferðabjónustunnar. Þessi þróun ásamt hagstjórn og bættu regluverki um fjármálakerfið, stuðlaði að verulegri lækkingu erlendra skulda þjóðarbúsins umfram eignir (hrein erlend staða), lækkuðu skulda hins opinbera (ríkis og sveitarfélaga), uppbyggingu gjaldeyrissforda, auknu eigin fé bankakerfisins og heilbrigðari samsetningu efnahagsreikninga heimila, fyrirtækja og fjármálastofnana. Þetta eru allt mikilvægir þættir í þeim vöðunarsþrótt þjóðarbúsins sem við búum nú við og gagnast í glímunnni við núverandi efnahagskreppu.

Frá árslokum 2008 til loka síðasta árs batnaði undirliggjandi, hrein erlend staða þjóðarbúsins um sem svarar einni og hálfri landsframléiðslu. Áætla má að uppgjör slitabúa fallinna fjármálaframtækja á grundvelli stöðugleikaskilyrða, hafi bætt þessa stöðu sem nemur um 17% aflandsframléiðslu. Með öðrum orðum má rekja rétt rúm 11% af batunum til þessa uppgjors. Hitt á að mestu rætur að rekja til viðskiptaafgangs og hagvaxtar á tímabilinu annars vegar og greiðslufalls og endurskipulagningar skulda hins vegar.¹

Þetta breytir því ekki að aðgerðirnar 2015 sem sneru að slitabúunum voru mjög mikilvægir. Þar skiptir mestu að þær leystu greiðslujafnaðarvandann sem sneri að uppgjöri slitabúa með hætti sem ruddi brautina fyrir almenna losun fjármagnshafta og það án þess að fjármálagætur stöðugleiki raskaðist og lagaleg áhætta raungerðist.

Lagarammi og skipulag

Í grein sinni fjallar fyrrverandi forsætisráðherra um verkaskiptingu stjórnmalamanna og embættis-

manna. Mér virðist að við séum sammála um ýmislegt í því sambandi. Mín sýn á þessa verkaskiptingu er að hún hljóti fyrst og fremst að markast af lögum sem kjörnir fulltrúar setja. Lögin afmarka valdheimildir ráðherra, stofnana ríkisins og einstakra embættismanna.

Í þessu tilfalli var málaflökkurinn á verksviði fjármála- og efnahagsmálaráðherra, en hann þurfti aðvitað stuðning forsætisráðherra og ríkisstjórnar hans, til að flytja stjórnarfrumvörp. Seðlabankinn sá um framkvæmd fjármagnshafta. Þá bar bankanum að vera ríkisstjórn til ráðgjafar um allt sem varðar gjaldeyrismál. Seðlabankinn gat veitt undanþágur frá fjármagnshöftum, en átti þá m.a. að horfa til mögulegra áhrifa á stöðugleika í gengis- og peningamálum. Til að veita veigameiri undanþágur til slitabúa föllu bankanna, þurfti bankinn að hafa samráð við fjármála- og efnahagsmálaráðherra, sem bar að kynna efnahagsleg áhrif þeirra fyrir efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis, áður en undanþágan var veitt. Það þurfti því tvö já, en tillagan þurfti fyrst að koma frá bankanum.

Ljóst er af ofangreindu að hlutverk kjörinna fulltrúa hlaut að vera afgerandi. Ráðherrar leiddu vinnu við losun hafta og kjörnir fulltrúar mörkuðu farveginn með lagasetningu á Alþingi. Stýriningar undir formennsku fjármála- og efnahagsráðherra og með setu seðlabankastjóra og embættismanna úr forsætis- og fjármála- og efnahagsmálaráðuneyti, samhæfði aðgerðir og afgreiddi tillögur áfram til efnahagsnefndar ríkisstjórnarinnar undir formennsku forsætisráðherra, en seðlabankastjóri sat að jafnaði þá fundi sem fjölluðu um þessi mál. Framkvæmdahópar og nefndir sem á mismunandi tímum unnu að tillögum um losun fjármagnshafta, röskuðu ekki lögbundinni verkaskiptingu. Þeir voru fyrst og fremst hugmynda- og tillögu-smiðir. Sá sem skipaður var í janúar 2015 og átti veigamikinn þátt í að koma málinu í höfn, fékk auk þess umboð frá stýriningnum til að halda upplýsingafundi með kröfuhöfum.

Að mínu viti var þetta gott skipulag sem virkaði sérstaklega vel eftir að það var virkjað að fullu í ársbyrjun 2015 og það átti sinn þátt í því hversu vel tókst til. Viðfangsefnið var margbrotið og flókið og það þurfti að samræma sjónarmið og aðgerðir og tryggja upplýsingastreymi á milli þeirra sem málið varðaði innan ríkisins. Eðlilega komu upp mismunandi sjónarmið um eitt og annað. Heiðarlegar og hreinskiptnar umræður leystu oftast úr því og bættu mál í leiðinni. Þegar það dugði ekki til, kom það í hlut þess sem samkvæmt lögum hafði valdið að skera úr, ég varðandi stefnu Seðlabankans, ráðherrar varðandi stefnu ríkisstjórnar, þ.m.t. efni stjórnarfrumvarpa, og Alþingi varðandi lagasetninguna sjálfa. Ég man hins vegar ekki eftir veigamiklu máli sem afgreitt var í stýriningnum í ágreiningi.

Einstaklingarnir skiptu líka máli. Það er of langt mál að telja þá alla upp hér. Það er líka erfið „ef að sé og mundi sagnfræði“ að segja til um hvað hefði gerst ef einhverja tiltekinna einstaklinga hefði ekki notið við. Með þessum fyrirvörum get ég tekið undir það með Sigmundi Davíð að framkvæmdahópurinn sem starfaði á fyrri hluta árs 2015 var mjög vel skipaður. Ég hef heldur ekki legið á þeirri skoðun minni að það var happ að fá Sigurð Hannesson að þessu verkefni. Fyrir utan glöggskyggni hans og atorku auðveldaði það allt ferlið að vita að niðurstaða sem fékkst með honum var líkleg til að njóta stuðnings forsætisráðherra. Þá má líka nefna hlut þeirra ráðherra sem komu mest að

Ákvörðun Seðlabankans Íslands um að mismuna fjárfestum þannig að aðeins þeir sem eru af innlendum uppruna geta fjárfest hefur verið gagnrýnd á alþjóðlegum vettvangi.

Samkvæmt nýrri rannsókn sem gerð var af rannsóknarteymi í Bretlandi hindrar mismununarstefna Íslensku gjaldeyrishaftanna að 30.000 stórf skapast og kostar þjóðina milli 5.000.000.000 og 9.000.000.000 Bandaríkjadali í landsframléiðslu árlega.

Þetta kostar sérhvern Íslenskan ríkisborgara milli 15.000 og 27.000 Bandaríkjadali árlega.

Við höfum nú komist að því að verið er að rannsaka innanhúss Sturlu Pálsson, háttsettan aðila í Seðlabanka Íslands, fyrir meintar innherjauplýsingar.

Rannsóknin á Sturlu Pálssyni ætti að einblíða á að svara nokkrum lykilspurningum: Notaði Sturla Pálsson bekkingu sína á nýlega tilkynnti löggjöf um gjaldeyrishöft sem mismunar-erendum fjárfestum um að stunda innherjauplýsingar?

Sturla Pálsson svarar beint til Mús Guðmundssonar, seðlabankastjóra og mun hafa haft aðgang að öllum þessum upplýsingum.

Fjölmíðlar á Íslandi ættu að spyrja þessara spurninga.

IcelandWatch.org

ICELAND WATCH ER VERKEFNI INSTITUTE FOR LIBERTY (IFL). Það ER FJÁRMAGNAÐ AF IFL.
Andrew Langer
President, Institute for Liberty

Á árinu 2016 kostaði einhver hluti aflandskrónueigenda þessa heilsíðuauglýsingu í erlendum og innlendum fjölmíðlum þar sem þeir kvörtuðu mjög undan meðferð Mús Guðmundssonar, þáverandi seðlabankastjóra, á sér.

Frásögn af því að ég hafi viljað samþykkja tillögu frá Glitni en hafi verið borinn ofurlíði í stýriningnum er einnig afbökun á því sem gerðist. Það var annar sem mælti með því en ég taldi rétt að hún fengi umfjöllun á fundinum.

málinu. Fyrir utan einbeittan vilja beggja til að leiða málið í höfn með ásætlanlegum hætti tel ég að málflutningur Sigmundar Davíðs hafi stíllt væntingum kröfuhafa í hóf og að Bjarni hafi sýnt bæði festu og lipurð við að þróa raunhæfar lausnir í samvinnu framkvæmdahóps, stjórnarráðs og Seðlabanka.

Kylfan

Fyrrverandi forsætisráðherra finnur að því í grein sinni að ég hafi í minni aðeins fjallað um gulrætur, þ.e. undanþágur á grundvelli stöðugleikaskilyrða, en hvergi minnst á kylfunu sem átti að skapa hvatana, þ.e. stöðugleikaskattinn. Í þetta les hann af mikið. Ástæðan fyrir því að ég fjallaði ekki um skattinn í þessari stuttu grein, er einfaldlega sú að yfir umfjöllun um hann í bók Sigurðar Mús hafði ég undan litlu að kvarta nema þessari frásögn um að ég „hafi ekki mátt til þess hugsá“ að skattprósentan yrði yfir 30%, en mér hafði ekki tekst að grafa upp hvað lá að baki þeirri fullyrðingu.

Mér þykir ekki ólíklegt að í umræðum um skattprósentuna á fundi stýriningdar hafi ég nefnt 30% töluna, líklega sem meðal-

skatt. Innlendar eignir búanna voru þá taldar vera tæplega sú tala og mikilvægt að skattprósentan tæki eitthvert mið af því, ef við áttum að halda þeirri göðu vigstöðu sem fólst í því að aðgerðir tengdust lausn á gjaldeyrissjafnaðarvanda. Á móti kom að skattprósentan þurfti að innifela eitthvað áhættuálag vegna óvissu og mátti ekki vera svo lág að eitthvert stóru búanna teldi sér beinlínis í hag að neita gulrótinni. Það er allavega af og frá að að baki hafi búið hræðsla við kröfuhafa búanna. Ég hef ekki látið ötta við auðjöfra stjórna gjörðum mínum, hvort sem í hlut áttu kröfuhafar í slitabú, aflandskrónueigendur eða innlendir aðilar. Ad lokum voru það ráðherrar sem tókust á um skattprósentuna enda skattamál á þeirra könnu. Niðurstaðan var 39% jadar-skattur en 31,5% meðalskattur, að teknu tilliti til frádráttarlíða.

Hugmyndin um stöðugleikaskatt þróaðist innan framkvæmdahópsins eftir að horfið var frá áformum um almennan útgönguskatt og farið var að þróa þá þriggja skrefa lausn sem framkvæmd var. Það var í samræmi við það sem ég hafði rætt á fundum með ytri ráðgjöfum í Washington og New York haustið 2014. Sigmundur Davíð snýr út úr því og segir mig fullryða að ég hafi lagt fram heildstæða lausn. Svo var hins vegar ekki, því enn vantaði nokkur þúsul sem voru lögð innan framkvæmdahóps á fyrstu vikum nýs árs, m.a. í minnisblaði frá Seðlabankanum um þriggja skrefa lausn.

Gjalddeyrísutboð

Í grein sinni gerir Sigurður Már alvarlegar athugasemdir við að Seðlabankinn hafi ekki haldið gjalddeyrísutboð haustið 2015 og að sú ákvörðun hafi á endanum kostað skattgreiðendur tugi milljarða. Staðreyndin er sú að það

Ég hef ekki látið ötta við auðjöfra stjórna gjörðum mínum, hvort sem í hlut áttu kröfuhafar í slitabú, aflandskrónueigendur eða innlendir aðilar.

voru ekki sendur til að halda slíkt útböð haustið 2015. Tillagan sem lögð var fyrir Seðlabankann að skoða, fól í sér flókið útböð af því tagi sem hann hafði aldrei áður haldið. Við nánari skoðun kom í ljós að í útfærslunni fólst áhætta, sem hefði getað stefnt lánshæfismati ríkissjóðs í hættu. Hún fólst í áformum skuldabréfaskiptum sem hættu var á að lánshæfismatsfyrirtæki gætu túlkað, sem það sem á ensku er kallað „distressed debt exchange“ og þar sem aflandskrónueigendur héldu á ríkistrygðum bréfum gæti það hafa verið túlkað sem greiðslufall hjá ríkissjóði, þar sem brotið væri á samningi um að greiða að fullu á réttum tíma. Kostnaðurinn af því hefði orðið mun meiri en einhver reiknaður hagnaður útböðs sem átti eftir að halda. Ráðgjafar á sviði lánshæfismats vörðu eindregið við því að þessi leið væri farin. Þá átti alveg eftir að útfæra flókna lagasetningu um bindingu aflandskróna, sem var hluti af þessu skrefi í losuninni. Allar meiri háttar ákvarðanir hvað þetta varðaði hlutu umfjöllun í stýriningnum og ráðherranefnd án ágreinings.

Lokaorð

Ekki verður lengra komist að sinni og er þó margt óleiðrétt í bók Sigurðar Mús. Má þar t.d. nefna frásögn af kvöldverði á Þingvöllum í júlí 2014, þar sem ég, öfugt við það sem fullyrt er í bókinni, ók sáttur af vettvangi með Lee Buchheit og Anne Krueger í bilnum. Einnig mætti nefna skekka frásögn af þriggja manna fundi mínum með fjármála- og efnahagsmálaráðherra og ráðuneytisstjóra hans sumarið 2014. Þá er frásögn af því að ég hafi viljað samþykkja tillögu frá Glitni, en hafi verið borinn ofurlíði í stýriningnum, einnig afbökun á því sem gerðist. Það var annar sem mælti með því, en ég taldi rétt að hún fengi umfjöllun á fundinum. Ég kippi mér þó ekki mikið upp við þetta og það skiptir ekki miklu í stóra samhenginu. Verri þykir mér frásögn af Paul O'Friel. Sigurður Már virðist telja hann einhvers konar óbeinan fulltrúa bandarískra kröfuhafa og leggur til þess að hún hafi mynd af honum og konu hans með Vigdís Finnbogadóttur. Þess er hins vegar ógetið að Paul O'Friel var á þessum tíma starfandi sendiherra!

Þetta er síðasta grein mín í bili hér, þar sem verkefni nútíðar og framtíðar kalla. Til að gera almennilega grein fyrir losun fjármagnshafta allt frá Avenssamningi á árinu 2010 til síðustu losunar aflandskróna á árinu 2019, þarf meiri greiningu gagna og lengri skrif en rúmast í Markaðnum.

¹ Undirliggjandi, hrein erlend staða sleppir efnahagsreikningum fallinna fjármálaframtækja, enda afskrifaðist stór hluti skulda þeirra. Mat á áhrifum uppgjorsins á hreina erlenda stöðu þjóðarbúsins er að finna í Séríti Seðlabankans nr. 10, desember 2016.

FASTEIGNA MIÐLUN

Skólavörðustíg 3 - 2. hæð - 101 Reykjavík
Sími 575 8500 - www.fasteignamidlun.is

Sverrir Pálmason,
lögmaður og löggiltur fasteignasali, sími 867-1001
Gunnar Bergmann Jónsson,
viðskiptalögfræðingur og nemi til löggildingar, sími 839-1600
Arnar Sölvason,
ráðgjafi, sími 896-3601
Sverrir Kristjánsson,
ráðgjafi og stofnandi, sími 896-4489

TUNGUHÁLS 1 – 110 REYKJAVÍK

VEL STAÐSETT VANDAÐ VÖRUHÚS MEÐ GÓÐUM SKRIFSTOFUM, LAGER,
SMÁVÖRULAGER, KÆLI OG STÓRUM FRYSTI.

Um er að ræða heildareignina við Tunguháls 1, sem var byggð árið 2004 og er alls 3.748,7 fm., og stendur á 6.467 fm. lóð. Samkvæmt gildandi deiliskipulag er heimilt nýtingarhlutfall ofanjarðar 0,7.

Nánari lýsing:

Á 1. hæðinni er afgreiðsla og anddyri.

Á 2. hæðinni er smávörulager.

Á 3. hæðinni er móttaka, skrifstofurými, eldhús, fundarherbergi, skrifstofa/tæknirými, stór skrifstofusalur og skrifstofur. Lyfta er í skrifstofuhlutanum og 2. og 3ja hæðin er um 470 fm.

Vörulagerinn er 2663,4 fm. með um 10 m. loft hæð og góðu rekkakerfi. Í eigninni er stór frystir og kæli. Þá er gott hleðslu- og lagersvæði með 2 stórum hleðslurömpum og 3 minni.

Mögulegt er að vera með um 4.000 bretti á þurrvörulager, um 900 bretti í frysti og um 100 bretti í kæli.

Frekari upplýsingar veita Sverrir Pálmason, löggiltur fasteignasali og lögmaður, í síma 867-1001 (sverrir@fasteignamidlun.is) og Arnar Sölvason í síma 896-3601 (arnar@fasteignamidlun.is).

Skotsilfur

Lager í fangið

Bilaleigur hafa horft upp á algjört tekjutap eins og önnur fyrirtæki í ferðabjónustu. Margar eru tæknilega gjaldþrota og sumar eru mjög skuldbættar, jafnvel með marga milljarða á herðunum. Ríkisbankarnir tveir, Íslandsbanki, sem **Birna Einarsdóttir** stýrir, og Landsbankinn, eru ekki í öfundsverðri stöðu eftir að hafa fjármagnað öran vöxt undanfarinna ára. Segja má að bankarnir hafi í reynd haldið mörgum bilaleigum á floti fyrir kórónafaraldurinn, með því að ganga ekki að þeim þrátt fyrir þungan rekstur. Bankarnir þurfa að öllum líkindum að leysa til sín mörg fyrirtæki og taka á sig tap þegar þeir sitja uppi með lager af bílum sem ganga hægt út.

Engin hagræðing

Ekki er hægt að segja annað en að forysta Eflingar sé samkvæm sjálfri sér. Orðræðan er algjörlega í takt við gjörðir. Stéttarfélagið fer fram á miklar launahækkanir hjá hinu opinbera og atvinnurekendum þegar hagkerfið er í frjálsu falli og vill ekki heyra minnst á nauðsyn hagræðingar. Stöðugildum hjá Eflingu hefur fjölgað úr 35 manns í 50 frá ársbyrjun 2018, um það leyti sem **Sólveig Anna Jónsdóttir** tók við sem formaður, og á sama tíma hefur launakostnaður aukist úr 354 milljónum króna í 584 milljónum. Það er 65 prósentu aukning í launakostnaði. Fáir geta leikið þetta eftir.

Í eigin rekstri

Hrönn Sveinsdóttir, stjórnarmaður í Kviku og fyrrverandi fjármála- og stjóri Vodafone, hefur hleypt af stokkunum fyrirtækinu Smart Finance. Það annast fjármálaþjónustu fyrir minni og millistór fyrirtæki sem kjósa að úthýsa fjármálasviði sínu. Hún stofnaði Smart Finance ásamt Hildi Pálu Gunnarsdóttur og Katrínu Dögg Ásbjörnsdóttur. Þær þrjár störfuðu saman um árabíl hjá Vodafone. Samstarfið gekk vel og nú reka þær saman eigið fyrirtæki í Katrínartúni. Hrönn hefur til dæmis setið í stjórn Almenna lífeyrissjóðsins og Húsasmiðjunnar.

Slítur samskipti við Suður-Kóreu

Norður-Kórea hefur slitið á öll samskipti við Suður-Kóreu. Sérfræðingar segja að með því sé Kim Jong Un, leiðtogi Norður-Kóreu, að reyna að setja þrýsting á bandarísk stjórnvöld vegna efnahagslegra refsiaðgerða gegn landinu. Ríkisfjölmiðill Norður-Kóreu segir að Suður-Kórea hafi hagað sér með sviksamlegum hætti. Fyrir skemmstu sendu suður-kóresk hjálparamtök Kóreu áróðursefni gegn ríkjandi öflum í Norður-Kóreu. MYND/EPA

Stoppað í gatið

Anna Hrefna Ingimundard. forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins.

Hvernig sem viðrar í sumar benda allar spár til þess að mjög þungbúið verði yfir hagkerfinu. Væntingar sem margir atvinnurekendur höfðu til þessa árs eru orðnar að engu. Tæp 80 prósent forsvarsmanna fyrirtækja eiga von á tekjutapi á öðrum fjórðungi þessa árs miðað við sama fjórðungi í fyrra, samkvæmt nýlegri könnun sem framkvæmd var fyrir Samtök atvinnulífsins. Um fimmtungur stjórnenda áætla að tekjutapið verði 75 prósent eða meira, en í ferðabjónustu áætla fjórir af hverjum fimm stjórnendum, tekjutap af slíkrri stærðargráðu. Nær þriðjungur forsvarsmanna fyrirtækja telur að kórónukreppan muni vara lengur en eitt ár.

Þessir stjórnendur hafa flestir neyðst til að grípa til krefjandi aðgerða. Sjaldan eða aldrei hafa

jafnmargir þurft að hugsa út fyrir kassann samtímis til að tryggja sér lífsviðurværi. Nú þegar hafa nýjar lausnir á sviði heilsutækni og fjarskipta reynst verðmæt töl í baráttunni við veiruna. Fleiri slíkar nýjungar eru á teiknaborðum frumkvöðla víða um heim, sem eru þegar farnir að hugsa í lausnum um hvernig best sé að bregðast við þeim breyttu neyslu- og ferðavenjum sem við sjáum fram á í kjölfar farsóttarinnar.

Framtíðin felur þannig í sér tækifæri, en til skemmri tíma þurfum við að kljást við alvarlegar afleiðingar áfallsins. Hvernig sem tekst til við að milda höggð er veruleikinn sá að þau verðmæti sem hið opinbera treysti á að yrðu til í nánustu framtíð, verða mun minni en áætlanir gerðu ráð fyrir.

Hvernig stoppum við í gatið?

Mikill árangur hefur náðst við lækkan skulda ríkisins á síðustu árum og því hefur skapast svigrúm til lántöku til að fjármagna tímabæra innviðauppgjöngu og fyrirséðan hallarekstur til skemmri tíma. Sértekar aðgerðir eins og hlutabótaleiðin og stuðningslán munu milda sársaukann fyrst um sinn, en framtíðarsýnin þarf að byggja á stefnu sem er uppbyggileg

●● **Þeim fjölgar ört sem þiggja tekjur frá ríkinu á meðan þeim fækkar sem standa undir framleiðslu verðmæta.**

og hvetjandi fyrir atvinnulífið, hvort sem vel árar eða illa.

Hið opinbera er nefnilega ekki sjálfbær rekstrareining í frjálsu samfélagi. Það er rekið með skatttekjum frá þeim sem standa undir verðmætasköpun; atvinnulífinu og einkaframtakinu. Þetta er staðreynd sem oft vill gleymast. Í apríl stóð heildaratvinnuleysi í 18 prósentum samkvæmt Vinnumálastofnun – um 7,5 prósentu atvinnuleysi mældist í almenna bótakerfinu en ríflega 10 prósent vegna hlutabótaleidarinnar. Þeim fjölgar ört sem þiggja tekjur frá ríkinu á meðan þeim fækkar sem standa undir framleiðslu verðmæta. Óljóst er hver staðan verður að sumri loknu, en víst er að ekki munu allir geta snúið aftur til starfa.

Áætlað er að áhrif á rekstur ríkissjóðs verði neikvæð um 330 milljarða á árinu 2020 vegna COVID-19. Í kjölfar síðasta fjármálaáfalls var aukin skattheimta talin meðalið við hallarekstri en skattheimta hér

á landi er mikil, bæði í alþjóðlegum og sögulegum samanburði. Enn þyngri skattbyrði er ekki valkostur við núverandi kringumstæður. Útgjöld hins opinbera hafa að sama skapi vaxið og stöðu þau í 42 prósentum af vergrí landsframleiðslu á árinu 2019. Þetta þýðir að ríki og sveitarfélög ráðstafa nær helmingi þeirra verðmæta sem verða til hendlendis. Umsvifin eru orðin það mikil að einkageirinn mun ekki koma til með að standa undir þeim, í ljósi þreyttra aðstæðna. Hið opinbera þarf því að hemja útgjöldin og hagræða í rekstri, rétt eins og atvinnurekendur hafa neyðst til að gera.

Til að efnahagslífið geti tekið að blómstra á ný og haldið áfram að fjármagna það velferðarkerfi sem við erum aðnjótandi, þarf að standa fyrir aðgerðum sem eru vinsamlegar efnahagslífni til langs tíma. Stefna stjórnvalda þarf að hvetja til nýsköpunar og fjárfestingar, sem að endingu leiða til framleiðslu verðmæta og fjölgunar starfa. Yfirvöld hyggjast auka framlög og ívilnanir til nýsköpunarfyrirtækja, sem er jákvætt, en þegar allt kemur til alls er mikilvægast að almenn rekstrar-skilyrði séu fyrirtækjum hagfelld, skattar lágir og regluverk einfalt og skýrt.

Þannig munum við stoppa í gatið.

Borgin á hliðarlínunni

Katrín Atladóttir borgarfulltrúi Sjálfstæðisflokksins

Nú leggjast þjóðarleiðtogar og ríkisstjórnir um allan heim á áramur með innspýtingum í efnahagslífið, til að halda fyrirtækjum í rekstri og fólki í vinnu. Allt með það að markmiði að grynna

og stytta kreppuna vegna kórónuveirunnar. Íslensk stjórnvöld hafa kynnt þrjá aðgerðapakka sem talið er að kosti í kringum 350 milljarða króna. Íslenska ríkið er vel í stakk búið til að takast á við þessa atburði, þar sem það hefur markvisst greitt niður skuldir á síðustu árum.

Þessu er öfugt farið hjá Reykjavíkurborg, þar sem fram hefur farið fordæmalaus skuldaaukning í góðærinu sem nú hefur runnið sitt skeið. Þannig jukust skuldir borgarinnar um tæp 85 prósent að nafnverði á árunum 2012 til 2019 en eigið fé aðeins um tæp 19 prósent.

●● **Fasteignagjöld hafa aldrei verið hærri og sveitarfélög geta ekki verið stikkfrí í hagstjórn.**

Þar fór forgörðum gullið tækifæri til að safna í sarpinn.

Einn af tekjustofnum sveitarfélaga eru fasteignagjöld. Til grundvallar liggur fasteignamat, en hækkan þess í borginni hefur verið gríðarleg. Frá 2016 til 2021 hækkaði fasteignamat um tæplega 60 prósent. Það hefur hækkað um 22

prósent frá síðustu borgarstjórnarkosningum. Fasteignamat fjölbýlis í borginni hækkar um 2,4 prósent frá núverandi mati til næsta árs, í miðri kreppu.

Fasteignaskattar eru sérlega ósanngjörn skattheimta þar sem hún leggst beint á eignir fólks og fyrirtækja og leggst á sama skattstofninn ár eftir ár. Hún er heldur ekki í neinu sambandi við afkomu þeirra eða skerta afkomu líkt og nú þegar fjöldi borgarbúa hefur misst störf sín og fyrirtæki misst tekjustofna sína. Þessi hækkan gjalda er algjörlega úr takti við þær aðstæður

sem ríkja í þjóðfélaginu. Í raun má segja að með því að halda álagningarhlutfalli óbreyttu sé borgin að taka hluta af þeim aðgerðapökkum sem ríkið hefur kynnt og stínga þeim í vasann.

Fasteignagjöld hafa aldrei verið hærri og sveitarfélög geta ekki verið stikkfrí í hagstjórn, líkt og aðal- hagræðingur Samtaka iðnaðarins sagði í Fréttablaðinu síðastliðinn föstudag. Þau þurfa að aðstoða heimili og fyrirtæki við að takast á við afleiðingar efnahagsáfallsins. Hærri skattgreiðslur gera hið gagnstæða.

Landsmenn lesa Fréttablaðið allan ársins hring

LÍKA Á SUMRIN!

Auglýsing í Fréttablaðinu er ávallt jafn verðmæt

88% af lesendum dagblaða* á höfuðborgarsvæðinu á aldersbilinu 18-49 ára lesa Fréttablaðið daglega allan ársins hring

*meðallestur þeirra sem lesa bara Fréttablaðið og þeirra sem lesa Fréttablaðið og Morgunblaðið.
Heimild: Prentmælingar Gallup apr. - júní og júlí - sept. 2019.

FRÉTTABLAÐIÐ – mest lesna dagblað landsins, líka á sumrin

SKOÐUN

Helgi Vífill
Júliússon

Sadistar Mises

Sumir sérfræðingar hafa sagt að nauðsynlegt sé að skattleggja fólk þar til það finnur til sársauka. Eg er ósammála þessum sadistum.

Þessi hressu ummæli austurríska hagfræðingsins Ludwig von Mises koma óneitanlega upp í hugann þegar hugsað er um fasteignagjöld sveitarfélaga. Skatturinn fer síhækkandi á sama tíma og flest fyrirtæki berjast í bökkum.

Fasteignagjöld hafa hækkað um 50 prósent að raunvirði frá árinu 2015 og 20 prósent frá 2018 þegar niðursveiflan hófst. Það minnir óneitanlega á sadistana sem Mises nefndi. Nema hvað við núverandi aðstæður í efnahagslífinu getur skatturinn stuðlað að gjaldþroti fyrirtækja og atvinnuleysi.

Sveitarstjórnarmenn eru upp til hópa ekki sadistar í skilningi Mises heldur er því miður um að ræða fullkomið skeytingarleysi gagnvart atvinnulífinu. Of margir í þeirra röðum hafa lítinn skilning á gangverki efnahagslífsins og hafa því leyft skattinum að hækka linnulaust samhliða miklum hækkunum á fasteignamati. Jafnvel nú þegar hagkerfið stendur frammi fyrir miklum vanda, finna sveitarstjórnarmenn ekki til ábyrgðar og draga verulega úr álögum. Slóðahátturinn er alger.

Samkvæmt greiningu Samtaka iðnaðarins munu íslensk fyrirtæki greiða rúmlega eitt prósent af landsframleiðslu í fasteignaskatta til sveitarfélaga á þessu ári, en hlutfallið er að meðaltali tæplega 0,4 prósent í iðnvæddum ríkjum. Skattheimtan er meira en tvöfalt það sem þekkist víða annars staðar.

Svo dæmi sé tekið námu fasteignagjöld Regins 16 prósentum af leigutekjum félagsins í fyrra. Ef sá skattur er miðaður við handbært fé frá rekstri er hlutfallið 44 prósent. Sveitarfélög taka því stóran hluta af eftirtekjunni til sín.

Sveitarstjórnarmenn þurfa að horfa til þess að háir skattar draga úr getu og vilja fyrirtækja til að leggja fé í viðhald fasteigna. Síhækkandi fasteignagjöld draga enn fremur úr fýsileika þess að bjóða atvinnuhúsnæði til leigu og þar með rífa úr sambandi krafta framboðs og eftirspurnar.

Nú tala margir um mikilvægi nýsköpunar. Hafa ber í huga að frumkvöðlafyrirtæki fjármagna sig að miklu leyti með tekjum. Skattheimta á Íslandi sem hlutfall af landsframleiðslu er með því hæsta sem þekkist á meðal vel stæðra landa. Íslensk fyrirtæki eru því verr sett hvað þetta varðar en margir alþjóðlegir keppinautar. Sveitarfélögin leggja sitt af mörkum til að gera atvinnulífinu erfitt fyrir.

Sveitarstjórnarmenn eiga að hætta að gleðjast yfir síhækkandi skatttekjum og gefa sér tíma til að skilja hvaða afleiðingar þær hafa fyrir skattgreiðendur og samfélagið í heild. Það er ekki seinna vænna.

Nova greiðir 800 milljónir í arð

Fjarskiptafélagið Nova hagnaðist um 990 milljónir króna á síðasta ári, samkvæmt nýbirtum ársreikningi félagsins, og dróst hagnaðurinn saman um 15 prósent frá fyrra ári, þegar hann nam 1.170 milljónum króna.

Tekjur Nova námu 10,3 milljörðum króna og jukust um 4,4 prósent á milli ára. Rekstrargjöld námu 7,6 milljörðum króna og jukust lítillega, eða um 0,4 prósent.

EBITDA fjarskiptafélagsins – afkoma fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta –

Margrét Tryggvadóttir, forstjóri Nova

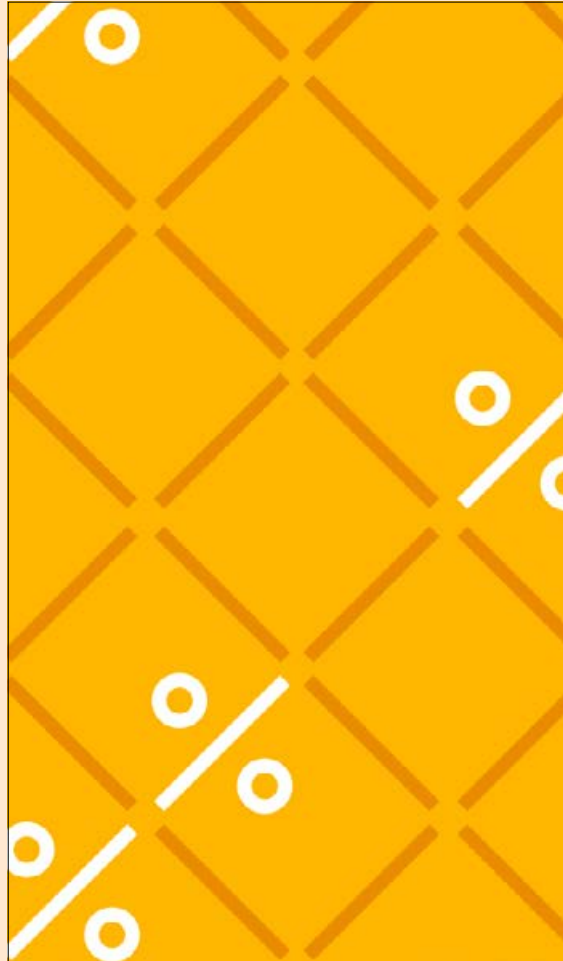
var jákvæð um tæplega 2,7 milljarða króna á síðasta ári. Afkoman batnaði nokkuð frá fyrra ári þegar hún nam rúmlega 2,3 milljörðum.

Stjórn Nova hefur lagt til að greiddur verði arður upp á 800 milljónir króna til móðurfélagsins Platinum Nova, sem er að mestu leyti í eigu bandaríska eignastýringarfyrirtækisins Pt Capital og Novator, fjárfestingafélags Björgólfs Thors Björgólfssonar, en á síðasta ári voru greiddar 750 milljónir króna í arð til hluthafa. – þrh

09.06.2020

Okkur finnst sérstakt að það sé verið að gefa neytendum falskar væntingar tímabundið og leika einhverja lagalega og markaðslega samkvæmisleiki.

Orri Hauksson, forstjóri Símans.

VR
FYRIRTÆKI
ÁRSINS
2019

Jafnlaunavottun

Sanngjörn laun fyrir jafn- verðmæt störf

PwC býður upp á heildstæða þjónustu í launamálum og jafnlaunavottun. Við búum yfir áralangri reynslu og lausnum sem virka.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðisþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar

